
PROGRAM RAZVOJA SPORTA GRADA SUBOTICE

2015. – 2018.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
UVOD	3
UVODNA REČ (GRADONAČELNIK).....	3
SPORT: ZNAČAJ I ULOGA U SAVREMENOM DRUŠTVU	4
SPORT-DEFINICIJE POJMOVA	5
ISTORIJA SPORTA U SUBOTICI	6
ZAKON O SPORTU REPUBLIKE SRBIJE.....	7
STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA U REPUBLICI SRBIJI I AP VOJVODINI.....	9
PROGRAM RAZVOJA SPORTA GRADA SUBOTICE SA AKCIONIM PLANOM ZA 2015. – 2018.....	10
INSTITUCIONALNI MEHANIZMI U SPORTU U GRADU SUBOTICI	11
<i>Zašto Program razvoja sporta?</i>	11
PROCES IZRADE PROGRAMA ZA RAZVOJ SPORTA.....	14
Opšti cilj programa za razvoj sporta u Subotici	15
KONTEKST	15
DEMOGRAFSKI PODACI	15
STANOVNIŠTVO	16
OPŠTI PODACI U SPORTU U SUBOTICI – SUBOTICA GRAD SPORTOVA	18
SPORTOVI	18
SPORTSKI KLUBOVI I SAVEZI.....	20
SPORTSKI SAVEZ	20
ČLANSTVO U SPORTSKIM KLUBOVIMA	25
ANALIZA STANJA SPORTA U SUBOTICI.....	26
VRHUNSKI I KVALITETNI SPORT.....	26
<i>Vrhunski sport u Republici Srbiji</i>	26
<i>Vrhunski i kvalitetni sport u Subotici</i>	27
<i>Kadrovi u vrhunskom i kvalitetnom sportu</i>	30
<i>Finansiranje i sportski klubovi u vrhunskom i kvalitetnom sportu</i>	31
<i>Kategorizacija klubova i sportova</i>	32
<i>Zdravstvena zaštita sportista</i>	33
<i>Učešće žena u sportu</i>	34
<i>Sport u ruralnim sredinama</i>	34
<i>Sport i turizam</i>	35
ŠKOLSKI SPORT	39
SPORT ZA SVE I SPORT ZA OSOBE SA INVALIDITETOM	45
<i>Sport za osobe sa invaliditetom</i>	47
SPORTSKA INFRASTRUKTURA	52
POVEZANOST SA DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	56
MEHANIZMI SPROVOĐENJA PROGRAMA ZA RAZVOJ SPORTA GRADA SUBOTICE	57
AKCIONI PLANOVI ZA PROGRAM RAZVOJA SPORTA GRADA SUBOTICE	57
2015. – 2018.....	58
OBLAST: VRHUNSKI I KVALITETNI SPORT ZA PERIOD OD 2015. DO 2018. GODINE.....	58
OBLAST: ŠKOLSKI SPORT ZA PERIOD OD 2015. DO 2018. GODINE	64
OBLAST: SPORT ZA SVE I SPORT ZA OSOBE SA INVALIDITETOM ZA PERIOD OD 2015. DO 2018. GODINE	69

UVOD

UVODNA REČ (GRADONAČELNIK)

Poštovani sugrađani,

Program razvoja sporta grada Subotice za period od 2015. do 2018. godine i Akcioni plan za njegovu primenu izrađeni su u skladu sa nacrtom Nacionalne strategije razvoja sporta u Republici Srbiji, Zakonom o sportu, kojim je predviđeno uključivanje lokalnih samouprava u planiranje i razvoj ove značajne oblasti za sve građane, sportiste i sportske klubove, saveze i udruženja, i činjenicom da sport kao delatnost od posebnog značaja treba da ispunи svoju naglašenu društvenu misiju koja pored takmičarskog ima važan vaspitni, zdravstveni, kulturni, socijalni i drugi sadržaj.

Opšti cilj Programa razvoja sporta grada Subotice je unapređenje i razvoj sporta u našem gradu kroz sistemsku, stratešku i organizacijsku brigu sa jasno određenim konkretnim merama za rešavanje problema u svim oblastima sporta. Izrađen na osnovu sumiranja dosadašnjih iskustava, analize stanja u sportu u Subotici i uočenih problema i potreba za čije rešavanje su, prateći moderne tendencije, date smernice i akcioni plan, ovaj važan dokument kao ciljeve razvoja sporta u našem gradu postavlja:

- povećan obuhvat bavljenja sportom u svim segmentima stanovništva, posebno dece, mlađih, žena, osoba sa invaliditetom i starih
- uključivanje što većeg broja učenika u besplatne programe školskog sporta u okviru školskih sekcija i vannastavnih sportskih aktivnosti
- unapređenje podrške klubovima i sportovima od posebnog značaja za Grad u oblasti kvalitetnog i vrhunskog sporta
- podrška izgradnji i adaptaciji sportske infrastrukture i obezbeđivanje uslova za privredno-turističku dobit

Prioriteti Programa razvoja sporta u gradu Subotici sa detaljnim akcionim planovima su: **školski sport; vrhunski i kvalitetan sport; sport za sve; sportska infrastruktura**. Za ostale oblasti u sportu koje su takođe važne, a imaju specifična određenja kao sport u ruralnim sredinama date su smernice razvoja u vidu preporuka.

Program razvoja sporta grada Subotice, kao prvi zvanični dokument ovakve vrste u našem gradu, definiše aktivnosti na realizaciji postavljenih realnih ciljeva po oblastima sporta, vodeći računa o tome da je za Suboticu, koja je uvek bila grad sportova, podjednako važno da ima i što više vrhunskih sportista, čiji uspesi prevazilaze okvire sporta i doprinose afirmaciji našeg grada, i što širu dostupnost sporta za sve sugrađane, uzimajući u obzir da sportsko-rekreativne aktivnosti omogućavaju ljudima da poboljšaju svoje fizičke i funkcionalne sposobnosti čime se, između ostalog, stvaraju i povoljni uticaji na njihovo zdravlje.

Smatram da ćemo, u ime te naše rešenosti, istrajati i uspeti u našim namerama i da ćemo, podsticanjem zainteresovanih u lokalnoj zajednici da se uključe u rešavanje navedenih problema i daju svoj doprinos uobičavanju vizije razvoja sporta u našem gradu, realizovati jedan program na koji ćemo svi biti ponosni.

Zahvaljujem se radnoj grupi za izradu Programa razvoja sporta grada Subotice i Akcionog plana za njegovu primenu, svim saradnicima koji su učestvovali u njihovoj izradi i Kancelariji za mlade grada Subotice, jer kao što reče plivač Majkl Felps, najtrofejniji olimpijac svih vremena: „Granice ne postoje. Što više sanjaš, dalje dosežeš”.

Gradonačelnik Subotice
Maglai Jenő

SPORT: ZNAČAJ I ULOGA U SAVREMENOM DRUŠTVU

Sport ima ključnu ulogu u svakom društvu kroz doprinos socijalnoj koheziji, prevazilaženju predrasuda, povećanju pozitivnog uticaja na javno mnjenje i širenje etičkih i opštih principa koji se kroz njega prenose. Građani mogu učestovati u sportu kao pasivni posmatrači tj. gledaoци i ljubitelji sporta ili kao neposredni učesnici u sportskim aktivnostima, što jeste i najvažniji cilj Strategije razvoja sporta u Srbiji.

Savremeni sport predstavlja ogromno dostignuće modernog društva i važno društveno blago. Sport je i jedna od pokretačkih snaga za dostizanje milenijumskih ciljeva razvoja ljudskog društva, definisanih od strane Ujedinjenih nacija. Posebno je vredan za savremeni svet koji se brzo menja i koji se, s jedne strane, karakteriše povećanjem slobodnog vremena, a s druge, urbanizacijom i stalnim tehnološkim razvojem koji teže da odvoje čoveka od njegove prirodne sredine.

Priliku da učestvuju u sportu imaju svi građani Republike Srbije bez obzira na društveni status, versku i seksualnu pripadnost, ili bilo koji drugi vid opredeljenosti. Sport povezuje pojedince, porodice, zajednice, regije i celokupni narod. Kada se ljudi bave sportom oni se igraju, raduju i tada ispoljavaju najbolje ljudske osobine koje dolaze do posebnog izražaja: lojalnost, tolerancija, drugarstvo, timski rad, posvećenost i upornost.

Poslednjih godina u svetu i kod nas u sistemu sporta sve veća pažnja se poklanja konstruisanju što optimalnijeg modela funkcionisanja upravljanja, s obzirom da se još uvek upravljanje bazira na intutivnim i tradicionalnim iskustvima, ali uz veće uvažavanje i kontinuiranu primenu naučnih saznanja, kao i kibernetičkog mišljenja u upravljanju.

Bavljenje sportom može osnažiti decu i mlade, ne samo sa aspekta fizičkog zdravlja, već i kada je reč o psihosocijalnom razvoju, jačanju samopoštovanja, razvoju odgovornosti, istrajnosti i saradničkih veština, usvajanju pozitivnih vrednosti i boljem školskom uspehu. Osim toga, bavljenje sportom predstavlja važno sredstvo prevencije rizičnih ponašanja mladih, poput pušenja, zloupotrebe alkohola i droga, i maloletničke delikvencije. Angažovanje u sportu može korigovati faktore koji doprinose delikventnom ponašanju mladih, kao što su nedostatak pozitivnih uzora, nedostatak samodiscipline i dosada.¹

Na nivou lokalne zajednice i društva u celini, sport može značajno doprineti promociji zdravlja i prevenciji hroničnih nezaraznih bolesti, razvoju obrazovanja dece i mladih, rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena, može podstići inkluziju i blagostanje osoba sa invaliditetom, i biti važan faktor u prevenciji konflikata i izgradnji mira.²

Rezolucija Evropskog parlamenta o razvoju i sportu (Resolution on Development and Sport) iz 2005. godine takođe naglašava značajne obrazovne i socijalne funkcije sporta i njegov značaj ne samo za fizički razvoj pojedinaca, već i kada je reč o promociji socijalnih vrednosti kao što su timski duh, fer takmičenje, saradnja, tolerancija i solidarnost.

---

¹ Izvor: Strategija razvoja školskog sporta u AP Vojvodini (2013.)

² Izvor: Strategija razvoja školskog sporta u AP Vojvodini (2013.) : Citat: Harnessing the Power of Sport for Development and Peace, 2008

SPORT-DEFINICIJE POJMOVA

“GRANICE NE POSTOJE. ŠTO VIŠE SANJAŠ, DALJE DOSEŽEŠ.” MAJKL FELPS

Sport obuhvata sve fizičke aktivnosti koje ljudi izvode iz takmičarskih razloga³, a šire gledano sport je moguće definisati kao slobodnu ljudsku aktivnost usmerenu na razvoj psiho-fizičkih sposobnosti. Sport ima ključnu ulogu u svakom društvu kroz doprinos socijalnoj koheziji, prevazilaženju predrasuda, povećanju pozitivnog uticaja na javno mnjenje i širenje etičkih i opštih principa koji se kroz njega prenose.⁴

Za realizaciju sportskih aktivnosti neophodni su i objekti posebne namene, kao i specifična organizacija praćena pravnim finansijskim, informatičkim i drugim resursima. Zbog svega navedenog, sport jeste kompleksna oblast koja zahteva multidisciplinaran pristup.⁵

Kao što je navedeno, sport se vezuje za takmičarsku aktivnost koja podrazumeva usmeravanje na postizanje što boljih rezultata, međutim postoje razlike i oblasti u sportu koje su navedene u Zakonu o sportu (2011), kao što su vrhunski i kvalitetni sport, školski sport i sport za sve.

Vrhunski sport obuhvata sportske aktivnosti koje pokazuju vrhunske sportske kvalitete i rezultate, kao npr. postizanje izuzetnih rezultata na međunarodnom nivou.

Kvalitetni sport podrazumeva sportske aktivnosti u okviru pojedine sportske grane na nacionalnom nivou, pokrajinskom i lokalnom (Lige i prvenstva), pod uslovom da su te sportske grane registrovane u skladu sa Zakonom. Važno je takođe i da su sportske grane prepoznate od strane Olimpijskog komiteta Srbije kao pridružene ili redovne članove.

Školski sport predstavlja uključivanje školske dece u sistem takmičenja na lokalnom, regionalnom, pokrajinskom i republičkom nivou, i tesno je povezan sa fizičkim vaspitanjem dece u školama.

Sport za sve pre svega znači rekreaciju, odnosno bavljenje sportskim aktivnostima van profesionalnog područja, i često se ovaj pojam naziva rekreativni sport. U ovoj oblasti sporta, motivacija za bavljenje sportskim aktivnostima je povezana sa odmorom i rekreacijom, unapređenjem zdravlja i sopstvenih rezultata.

---

³ Izvor: Wikipedia, Slobodna enciklopedija: <http://sh.wikipedia.org/wiki/Sport>

⁴ Izvor: Ministarstvo za omladinu i sport Republike Srbije, Nacrt: Strategija razvoja sporta Republike Srbije (2014)

⁵ Izvor: Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Nacrt: Strategija razvoja sporta AP Vojvodine (2014)

Moderna fizička kultura u Subotici počela se razvijati u trećoj trećini prošlog veka. Ono što je bilo pre toga (utrkivanje konja, trke hrtova) čini, u stvari, pojmovni krug gospodske zabave. Nadalje, nije bilo gimnastičke dvorane, tako da na tok nastave utiču i vremenske prilike. Časovi fizičkog vaspitanja do osamdesetih godina pretežno se odvijaju kroz igru. U tim igrama moglo je da učestvuje nešto preko dve stotine učenika, naime, toliko učenika uči u gimnaziji tih godina kada se broj stanovnika Subotice približio cifri od šezdeset hiljada. Pored kasina, političkih čitaonica i verskih organizacija, 15. decembra 1876. godine počinje da radi Subotičko klizačko društvo (Szabadkai Korcsolyázó Egylet). Društvo kao svoje ciljeve ističe: podizanje valjanog klizališta, osposobljavanje klizača početnika, organizaciju izleta, priređivanje klizačkih proslava i takmičenja.

Priča o Palićkoj olimpijadi (zvanično Palićke sportske igre) počela je 1876. odlaskom Vermeša u Napulj da sa Mironovog bacača diska uzme "meru" i napravi u subotičkoj gvožđari isti takav sportski rekvizit. Da bi Igre imale gde da se održavaju u svoj voćnjak na Paliću je postavio fiskulturne sprave i napravio atletske staze. Za potrebe Palićke olimpijade izgradio je prvu biciklističku stazu u ovom delu Evrope koja je bila elipsoidnog oblika, duga 500 m, a nazvana je "Zatvorena arena" zato što je bila okružena tribinama sa sedištima. Uz pistu i stadion, na samoj obali Palićkog jezera, je sagradio i svojevrsno olimpijsko selo u kome su imali privilegiju da se smeste, naravno o njegovom trošku, takmičari iz drugih mesta. Bile su to kula "Bagojvar" (Sovino gnezdo) i vila "Lujza", koje i danas postoje.

Svoju ideju Lajoš Vermeš je uspeo da sproveđe u život 26. avgusta 1880. godine i na tom prvom takmičenju uvrštene su samo tri sportske discipline (rvanje, skok udalj i bacanje kugle), ali je kasnije njihov broj povećavan i u program su ubačeni gimnastika, plivanje, atletika (trčanje na 250 i 220 m, na 15 km i na 1.000 m sa preponama, skok uvis, skok udalj, skok s motkom, bacanje kugle), boks, rvanje, mačevanje, veslanje, biciklizam (trka na 15 km Subotica – Palić)

Ideja o sportu dostupnom svima i na Paliću počinje da dolazi do izražaja početkom osamdesetih godina 19.veka. U tom pogledu posebnu pažnju zaslužuje jedna tačka pravilnika o takmičenjima, prema kojoj na njima pored članova mogu nastupati i nečlanovi društva. Štaviše, za ove poslednje nije bila obavezna ni takmičarska odeća. Mogao se baviti sportom svaki ko je za to imao volje.

Subotičko sportsko društvo (Szabadkai Sport Egylet) osnovano je 12. avgusta 1894. godine. Namera mu je bila da populariše i organizuje „sve oblike“ fizičke kulture. U godini prve olimpijade nove ere (1896) Subotičko sportsko društvo ima već oko četiri stotine takmičara.

Obnavlja se početkom veka formirani Čantavirski atletski klub, a nešto kasnije u Bajmoku Sport klub. To su prva seoska društva u kojima se pored fizičke kulture odvija srazmerno živa kulturna aktivnost.

---

⁶ Izvor: Sportski savez Subotice: <http://sportskisavezsubotice.org/index/page/id/16/lg/sr>

U razvitku subotičkog fudbala, i uopšte uzev sporta, u periodu između dva rata mogu se razlikovati dva različita razdoblja. Prvi period karakteriše ekomska konjunktura koja traje do svetske krize. Tada se stvaraju mnoga građanska sportska društva. Subotičko društvo Soko (osnovano 5. oktobra 1919. godine) obavilo je vrlo zapažen posao na razvijanju gimnastike.

Razvitak fizičke kulture tridesetih godina u opštim crtama karakteriše rastuća masovnost. Svoj procvat doživljavaju gimnastika, boks, a odmah zatim i rvanje, raste interesovanje mlađih prema lakoatletskim sportskim disciplinama, preko leta mami voda a zimi led, među sportovima u dvorani stoni tenis se priključuje glasovitom mačevanju. Na razvitak ili nazadak pojedinih sportskih grana utiču i političke prilike.

Nakon drugog svetskog rata, uočava se razvoj brojnih sportskih društava i razvoj ne samo profesionalnog, već i radničkog sporta i školskog sporta u celini.

Srednjoškolska omladina Subotice, okupljena u USAOV-u, osnovala je u subotu, 21. aprila 1945. godine, Fiskulturno omladinsko sportsko društvo Jovan Mikić-Spartak, s fudbalskom, atletskom, stonoteniskom, gimnastičkom, odbojkaškom, košarkaškom i teniskom sekcijom.

Trenutno, sportsko društvo Spartak jedno je od najvećih i najbrojnijih sportskih društava u zemlji, pored Zvezde i Partizana.

U svom sastavu ima 25 klubova (Atletski klub železničara "Spartak", Biciklistički klub "Spartak", Bokzerski klub SDŽ "Spartak" Subotica, Klub dizača tegova SPARTAK, Džudo klub "Spartak", Klub podvodnih aktivnosti SPARTAK, SDŽ Karate klub SPARTAK SKI, Kik boks klub Jovan-Mikić Spartak, Ženski fudbalski klub „Spartak“ Subotica, Fudbalski klub "Spartak" Subotica, Hokej klub na ledu SDŽ "Jovan Mikić-Spartak", Klizački klub SPARTAK, Ženski košarkaški klub "Spartak" Subotica, Muški košarkaški klub "Spartak", Mačevalački klub "Spartak", Muški odbojkaški klub "Spartak", Ženski odbojkaški klub SPARTAK, Železnički planinarski klub "Spartak", Plivački klub "Spartak" Subotica, Omladinski rukometni klub "Spartak", Rvački klub "Spartak" Subotica, Stonoteniski klub "Spartak", Šah klub SDŽ "Jovan Mikić Spartak" Subotica, Tenis klub "Spartak", Vaterpolo klub „Spartak“.)

Danas je u Subotici aktivno preko 120 sportskih klubova, sa preko 3500 registrovanih aktivnih sportista koji se takmiče i postižu rezultate i u kvalitetnom i u vrhunskom sportu.

ZAKON O SPORTU REPUBLIKE SRBIJE

2011.godine usvajanjem Zakona o sportu, stekli su se uslovi za razvoj Republičke i Pokrajinske strategije razvoja sporta, ali i da se kreiraju Akcioni planovi na nivou opština. Zakon o sportu je usvojen 31.3. 2011. godine, od strane republičke Skupštine.

Zakonom o sportu je uređena oblast sporta u skladu sa evropskim standardima i propisima čiji je razvoj bio izuzetno dinamičan u proteklom periodu, uz usaglašavanje sa nacionalnim propisima i konsenzus svih relevantnih subjekata sporta da se oblast sporta uredi na sistemski celovit i sveobuhvatan način.

Takođe, Zakon o sportu konkretno uređuje oblast POTREBA I INTERESA GRAĐANA U OBLASTI SPORTA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE.

Potrebe i interesi građana za čije se ostvarivanje obezbeđuju sredstva u budžetu jedinica lokalne samouprave u skladu sa zakonom jesu:

1. podsticanje i stvaranje uslova za unapređenje sporta za sve, odnosno bavljenja građana sportom, posebno dece, omladine, žena i osoba sa invaliditetom;

2. izgradnja, održavanje i opremanje sportskih objekata na teritoriji jedinice lokalne samouprave, a posebno javnih sportskih terena u stambenim naseljima ili u njihovoj blizini i školskih sportskih objekata, nabavka sportske opreme i rekvizita;
3. organizacija sportskih takmičenja od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave;
4. sportski razvoj talentovanih sportista i unapređenje kvaliteta stručnog rada sa njima;
5. učešće sportskih organizacija sa teritorije jedinice lokalne samouprave u evropskim klupskim takmičenjima;
6. predškolski i školski sport (rad školskih sportskih sekcija i društava, opštinska, gradska i međuopštinska školska sportska takmičenja i dr.);
7. delatnost organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač ili član jedinica lokalne samouprave;
8. aktivnosti sportskih organizacija, sportskih društava, udruženja, granskih i teritorijalnih Sportskih saveza na teritoriji jedinice lokalne samouprave, u zavisnosti od toga da li je sportska grana od značaja za jedinicu lokalne samouprave, koja je kategorija sportske grane, koliko sportista okuplja, u kojoj meri se unapređuje sportski rad, u kom rangu takmičenja sportska organizacija učestvuje i u kojoj meri se povećava obuhvat bavljenja građana sportom;¹³
9. unapređenje zaštite zdravlja sportista i obezbeđivanje adekvatnog sportsko-zdravstvenog obrazovanja sportista, posebno mlađih, uključujući i antidoping obrazovanje;
10. stipendiranje za sportsko usavršavanje kategorisanih sportista, posebno perspektivnih sportista;
11. sprečavanje negativnih pojava u sportu;
12. edukacija, informisanje i savetovanje građana, sportista i ostalih učesnika u sistemu sporta o pitanjima bitnim za odgovarajuće bavljenje sportskim aktivnostima i delatnostima;
13. periodična testiranja, sakupljanje, analiza i distribucija relevantnih informacija za adekvatno zadovoljavanje potreba građana u oblasti sporta na teritoriji jedinice lokalne samouprave, istraživačko-razvojni projekti i izdavanje sportskih publikacija;
14. unapređivanje stručnog rada učesnika u sistemu sporta sa teritorije jedinice lokalne samouprave i podsticanje zapošljavanja visokokvalifikovanih sportskih stručnjaka i vrhunskih sportista;
15. racionalno i namensko korišćenje sportskih sala i sportskih objekata u državnoj svojini čiji je korisnik jedinica lokalne samouprave, kroz odobravanje njihovog korišćenja za sportske aktivnosti i dodelu termina za treniranje učesnicima u sistemu sporta;
16. nagrade i priznanja za postignute sportske rezultate i doprinos razvoju sporta

STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA U REPUBLICI SRBIJI I AP VOJVODINI

Ministarstvo omladine i sporta je u okviru Zakona, izradilo Strategiju razvoja sporta, koja je trenutno u formi nacrtu.

Uloga Ministarstva omladine i sporta je da predvodi, investira i omogućava sportskom sistemu Republike Srbije da ostvari ciljeve i prioritete koje je Strategija definisala , kao što su povećanje broja mlađih koji se bave sportom, podsticanje rekreacije kod građana, podrška razvoju vrhunskog sporta i ulaganje u sportsku infrastrukturu. To su ujedno i teme kojima se Strategija bavi.

Vizija Strategije je obogaćivanje života svake građanke i svakog građanina Republike Srbije kroz sport, svakoga dana.

Misija je ostvarivanje svetski priznatog sportskog sistema u Republici Srbiji, na svim nivoima i to na način da što više dece upražnjava sport, da što više odraslih učestvuje u njemu i da imamo više pobednika na svetskim sportskim takmičenjima, naročito na Olimpijskim igrama.

Pokrajinski Sekreterijat za sport i omladinu je 2007. realizovao istraživanje i analizu stanja sporta u AP Vojvodini, a 2013. je kreirana Strategija za razvoj školskog sporta u AP Vojvodini od 2013- 2017. U njoj su analizirane i date strateške smernice razvoja školskog sporta, sa kojim se poklapaju i ciljevi Programa za razvoj školskog sporta u Subotici

Da bi na svim nivoima strategija zaista imala efekta, preporučeno je da Lokalne samouprave kreiraju Programme razvoja u odnosu na analizu stanja i lokalne potrebe u ovoj oblasti, u skladu sa Republičkom strategijom i važećim zakonskim okvirom.

PROGRAM RAZVOJA SPORTA GRADA SUBOTICE SA AKCIONIM PLANOM
ZA 2015. – 2018.

INSTITUCIONALNI MEHANIZMI U SPORTU U GRADU SUBOTICI

Institucionalni mehanizmi koji postoje u Gradu Subotici, a zaduženi su za održavanje sistema sporta su pre svega gradsko veće i član gradskog veća za sport, omladinu i turizam, Komisija za dodelu sredstava u oblasti sporta, Fondacija za razvoj sporta, Sportski savez Grada Subotice, Gradski savez za sport za sve, Savez za školski sport i pedagoge školske kulture i drugi granski savezi. Između ostalog, ovi institucionalni mehanizmi imaju zadatak da iniciraju i učestvuju u izradi lokalnih strateških dokumenata razvoja sporta, da iniciraju i učestvuju u pisanju lokalnih akcionih planova, i da prate njihovo ostvarivanje.

Resor za sport, omladinu i turizam daje mišljenje o pitanjima od značaja za razvoj sporta u gradu Subotici i o njima obaveštava organe opštine: Skupštinu Grada, Gradonačelnika i Gradsko veće. Takođe, Resor podstiče ostvarivanje međuopštinske saradnje koja se odnosi na sport i o tome obaveštava organe Grada, te daje mišljenje o predlozima projekata od značaja za sport koji se delimično ili potpuno finansiraju iz budžeta Grada i prati njihovo ostvarivanje.

Komisija za dodelu sredstava u oblasti sporta razmatra predloge godišnjih programa i posebnih programa po javnom pozivu u skladu sa odlukom kojom se uređuje finansiranje ili sufinansiranje potreba i interesa građana u oblasti sporta iz budžeta Grada Subotice

Fondacija za razvoj sporta ima cilj organizovane pomoći na očuvanju postignutog nivoa i daljem razvoju sporta na teritoriji Grada Subotice, koje se najvećim delom realizuje putem dodele stipendija perspektivnim mladim sportistima.

Sve ove institucije/organizacije i pojedinci bave se razvojem sporta i sportske kulture u skladu sa svojim planom, programom i nadležnostima.

ZAŠTO PROGRAM RAZVOJA SPORTA?

U današnjem sistemu, opterećenim finansijsko-ekonomskim problemima, evidentno je da aktivno bavljenje sportom iziskuje veće izdvajanje ličnih finansijskih sredstava, posebno od strane roditelja za decu i mlade koji još nisu u sistemu takmičarskog sporta. Kada bismo upitali pojedine roditelje kako bi opisali razloge zašto se njihova deca ne bave sportom, jasno i nedvosmisleno bi nam rekli bi da je sport skup, odnosno da bavljenje sportom iziskuje sredstva za članarine, opremu i rezvizite na primer.

Sa druge strane, bez ulaganja truda i u ovom slučaju finansija od strane roditelja, ne možemo očekivati ni rezultate, te je potrebno biti obazriv u kritici samog sistema sporta za decu i mlade. Naravno, u odnosu na to odmah imamo na umu alternativu skupim sportskim školama za decu i mlade, a to su besplatne sekcije i vannastavne sportske aktivnosti u školama, kojih je pre 20tak godina bilo u većoj meri i omogućavala su većem broju dece i mlađih da se aktivno bave sportom.

Međutim, koliko sekcija ima u ponudi i da li su u skladu sa interesovanjima dece, te koliko su dostupne za aktivno bavljenje sportom dece i mlađih koja nisu u sistemu takmičarskog sporta, važna su pitanja da bi se kreirale mere kao odgovori na ove trenutne probleme, posebno u školskom sportu, jer bavljenje sportom u detinjstvu prema mnogim istraživanjima jeste osnovni preduslov za razvoj zdravih životnih navika, prevenciju zdravstveno rizičnih ponašanja i razvoj mentalnog zdravlja kod mlađih.

Takođe, rekreacija i sportske aktivnosti su veoma važne za šire stanovništvo jer pozitivno utiču na opšte zdravlje i prema dosadašnjim medicinskim saznanjima smanjuju mogućnost rizika od nastanka hroničnih bolesti uzrokovanih pasivnim načinom života, te se unapređenje oblasti sporta za sve može posmatrati kao prioritetna aktivnost kojom se doprinosi zdravijem i aktivnjijem stanovništvu.

Pored toga, sistem profesionalnog sporta (vrhunski i kvalitetni) zahteva ozbiljne promene u samom upravljanju i finansiranju, da bi se postigli ozbiljni i vrhunski rezultati, jer vrhunski rezultati ne bi smeli biti slučajnost već rezultat

sređenog sistema koji podrazumeva stručne i motivisane trenere, materijalno-tehničke uslove za rad, kvalitetnu infrastrukturu za takmičenja, i samim tim podršku javnosti i društveno odgovornih kompanija.

Zahvaljujući izuzetno povoljnem geografskom položaju, razvojem uslova za održavanje sportskih takmičenja i manifestacija evropskog ranga za seniore, ostvarila bi se direktna finansijska dobit, te bi se sredstva ostvarena kroz ovakvu dobit mogla posmatrati kao osnova za unapređenje i razvoj dostupnosti sporta za sve, i time bi krug sistema mogao biti održiv i zaokružen.

U tom sistemu, koji bi trebao da sa jedne strane obezbedi dostupnost sporta širim slojevima, posebno deci ali i da obezbedi uslove za razvoj vrhunskih sportista i sportistkinja, Lokalna samouprava svojim sredstvima za održavanje infrastrukture, sufinansiranje aktivnih klubova, stipendijama i dotacijama igra važnu ulogu, te je stoga za celokupni razvoj sporta za sve, školskog sporta i kvalitetnog i vrhunskog sporta neophodno postaviti dalje strateške pravce razvoja sporta u Gradu Subotici, i kreirati konkretnе mere za poboljšanje celokupnog sistema.

Realizacija prioritetnih mera koje se tiče rekonstrukcije Gradskega stadiona, izgradnje multifunkcionalnog sportskog objekta i poboljšanje zdravstvene usluge za aktivne sportiste i sportistkinje zahteva značajnije ulaganje i izdvajanje većih sredstava od strane Lokalne samouprave, ali sa druge strane ostvarivanje tih mera omogućiće poboljšanje ukupnog položaja i dugoročnijeg razvoja Grada Subotice na mapi sportsko- rekreativno turističkih destinacija u regionu.

Prema svemu navedenom, ostvarenje vizije razvoja sporta u Gradu Subotici podrazumeva sledeće ishode:

- ✓ *Sport je dostupan svima*
- ✓ *Program školskog sporta je unapređen i razvijen*
- ✓ *Profesionalni sportisti i klubovi postižu kvalitetne i vrhunske rezultate*
- ✓ *Postoje obezbeđeni uslovi u skladu sa evropskim standardima za održavanje nacionalnih i internacionalnih takmičenja za seniore*

STRATEŠKA VIZIJA RAZVOJA SPORTA:

Subotica i Palić su priznati sportsko rekreativni i medicinski centar u regionu sa razvijenom sportskom infrastrukturom, i programima u oblasti sportskog turizma i dijagnostike u sportskoj medicini

PROCES IZRADE PROGRAMA ZA RAZVOJ SPORTA

U junu 2014. godine Gradonačelnik Subotice Jene Maglai formirao je radnu grupu za izradu nacrta Programa razvoja sporta za period 2014-2018. Radnu grupu sačinjavaju stručni ljudi iz više oblasti, bivši sportisti nosioci nacionalnih priznanja, ljudi sa fakulteta strukovnih studija koji obrazuju sportske trenere, doktori koji su upoznati sa sportskom medicinom, profesori sa Građevinskog fakulteta za probleme sa infrastrukturom kao i članovi iz Sportskog saveza koji su upoznati sa sportom u gradu. Grupu čini 21 član sa predsednikom Vjekoslavom Ostrogoncem, članom gradskog veća zaduženim za sport, omladinu i turizam.

Formirane su radne podgrupe u odnosu na oblasti koje se poklapaju i sa oblastima iz republičke Strategije, a zadatak radnih grupa je bio da sakupe, i predstave podatke i analize u oblastima značajnim za sport u gradu Subotici. Nakon konsultacija i prikupljanja empirijskih podataka, pristupilo se analizi i planiranju realnih ciljeva i konkretnih zadataka za naredni period sa opštim ciljem poboljšanja stanja u sportu na teritoriji Grada Subotice.

Program razvoja sporta u Gradu Subotici kreiran je na osnovu potreba i problema uočenih u sportu, za čije rešavanje su kreirane smernice i akcioni plan, u skladu sa nacrtom Republičke Strategije razvoja sporta i u skladu sa Zakonom o sportu, kojim je predviđeno uključivanje lokalnih samouprava u planiranje i razvoj ove važne oblasti za sve gradane, sportiste i sportske klubove, saveze i udruženja.

Ovaj dokument predstavlja osnovu i polaznu tačku za razvoj Strategije u budućem periodu, jer kada se ostvare ciljevi i realizuju planirane aktivnosti iz Programa za razvoj sporta, steci će se uslovi za dugoročnije planiranje u ovoj oblasti.

Program razvoja sporta Grada Subotice sadrži podatke o sportu u Subotici, analizu stanja u sportu u pojedinim oblastima koja je kreirana na osnovu konsultacija sa predstavnicima sportista, sportskih udruženja i ostalih stručnih lica, i akcioni plan za razvoj oblasti, koje su u ingerenciji Lokalne samouprave, kao što je školski sport, vrhunski i kvalitetni sport, sport za sve i sportska infrastruktura. Za ostale oblasti u sportu, koje su takođe važne, a imaju specifična određenja, kao sport u ruralnim sredinama, pripremljene su smernice razvoja u vidu preporuka.

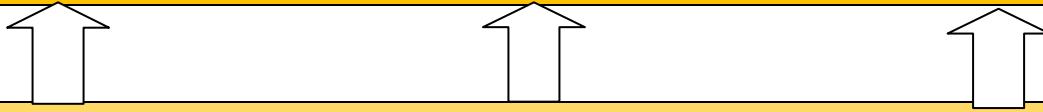
Analiza obuhvata opštu procenu stanja i uslova u vrhunskom i kvalitetnom sportu, sportu za sve, školskom sportu, sportskoj infrastrukturi, kadrovima i finansiranja sportskih klubova u Gradu Subotici.

Pošto kreiranje programa za razvoj sporta podrazumeva uključivanje sportskih klubova, radnika i sportista, ovaj dokument treba da obaveže odgovorne i podstakne zainteresovane u lokalnoj zajednici da se uključe u rešavanje navedenih problema i daju svoj doprinos u obličavanju vizije razvoja sporta u Gradu Subotici.

Oblasti koje obuhvata program razvoja sporta sa detaljnim akcionim planovima su sledeće:

- ❖ **Vrhunski i kvalitetni sport**
- ❖ **Sport za sve**
- ❖ **Školski sport**
- ❖ **Sportska infrastruktura**

Unapređenje i razvoj sporta Grada Subotice kroz sistemsku, stratešku i organizacijsku brigu sa jasno određenim konkretnim merama za rešavanje problema u svim oblastima sporta

- Omogućavanje dostupnosti za aktivno bavljenje sportom svim građanima, kako u gradskim tako i u prigradskim ruralnim sredinama
- Omogućavanje što većem broju učenika besplatno bavljenje sportom u okviru školskih sekcija i vannastavnih sportskih aktivnosti
- Unapređenje podrške sportskim klubovima i sportovima od posebnog značaja za Grad, u oblasti kvalitetnog i vrhunskog sporta
- Podrška izgradnji i adaptaciji sportske infrastrukture i obezbeđivanje uslova za privredno turističku dobit

Principi i vrednosti Programa za razvoj Sporta u Subotici

- ❖ Promocija socijalnih vrednosti kao što su timski duh, fer takmičenje, saradnja, tolerancija i solidarnost.
- ❖ Zdravstvena zaštita i preventiva treba da je dostupna svim akterima sportskih aktivnosti
- ❖ Sportom imaju pravo da se bave svi, počev od predškolskog uzrasta do osoba trećeg doba, kao i osobe sa različitim stepenom invaliditeta
- ❖ Finansiranje sporta mora biti potpuno usklađeno sa Zakonom, interesima najširih slojeva stanovništva po jasnim kriterijumima i pravilima, sa kojima će svi biti upoznati

---

KONTEKST

DEMOGRAFSKI PODACI

Grad Subotica se nalazi na severu Republike Srbije i Autonomne Pokrajine Vojvodine u sastavu Severnobančkog okruga (sa opštinama Bačka Topola i Mali Iđoš), uz granicu sa Republikom Mađarskom.

Pored Subotice prolazi međunarodni put E-75. Do graničnog prelaza Kelebija ima 10 a do Horgoša 26 kilometara.

Oko grada podignuto je 18 većih naselja: Bajmok, Bački Vinogradi, Bačko Dušanovo, Bikovo, Višnjevac, Gornji Tavankut, Donji Tavankut, Đurđin, Kelebija, Ljutovo, Mala Bosna, Mišićevac, Novi Žednik, Palić, Stari Žednik, Hajdukovo, Čantavir i Šupljak .

Subotica je danas savremena, urbana, multinacionalna, multikulturalna i multikonfesionalna zajednica građana i građanki sa razvijenom mrežom kulturnih, obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih ustanova.

STANOVNIŠTVO

Grad Subotica	
Ukupan broj stanovnika po popisu 2011	141.554
Radno sposobno stanovništvo (15-64 god.) procena 2010	99.620
Broj domaćinstava po popisu 2011	53.601
Prosečan broj članova po domaćinstvu po popisu 2011	2,62

Prema popisu iz 2011, primećuje se pad broja stanovnika na teritoriji grada Subotice u odnosu na popis iz 2002. godine. Ukupan broj prema najnovijim podacima je: 141.554 stanovnika.

Na osnovu analize kretanja ukupnog broja stanovnika, Subotica je do 1981. godine beležila konstantan porast broja stanovnika, dok je u periodu od 1981. do 2011. godine evidentna obrnuta tendencija, odnosno dolazi do smanjivanja ukupnog broja stanovništva. Primetna su migratorna kretanja stanovništva iz sela u grad, a naročito je izraženo smanjivanje ukupnog broja stanovnika u manjim naseljima. Suboticu karakterišu nepovoljna demografska kretanja, odnosno stanje duboke demografske starosti.⁷

Analizirajući kretanje ukupnog broja stanovništva opštine Subotica do 1981. evidentirana je tendencija rasta, a od 1981. do popisa 2002. ta tendencija je obrnuta a pogotovo nakon popisa iz 2011. Prema podacima iz 2002. smanjenje broja stanovnika je naročito izraženo u manjim naseljima, dok je broj stanovnika u gradu skoro identičan sa brojem stanovnika iz prethodnog popisa.

⁷ Usvojena Strategija Lokalnog održivog razvoja Grada Subotice 2013. – 2022.

Kao posledica nepovoljnih demografskih kretanja subotičke opštine, sa aspekta starosne strukture karakteristična je kvalifikacija „duboka starost“, što je rezultat sledećih promena:

1. Smanjeno učešće populacije do 15 godina starosti sa 30,9% iz 1948. godine na 22,9% u 1991. godini i na 15,4% u 2002. godini.
2. Istovremeno je uočeno povećanje učešća populacije preko 65 godina starosti sa 5,6% iz 1948. godine na 10,5% u 1991. godini i na 15,5% u 2002. godini .

SPORTOVI

U gradu Subotici postoji 40 registrovanih grana sportova, od kojih su, prema broju klubova, najmasovniji fudbal (24 kluba), karate (9 klubova), košarka (8 klubova), i odbojka (6 klubova). Neki od sportova imaju dužu tradiciju i postignute vrhunske rezultate u našem gradu kao što je gimnastika, rvanje, streljaštvo ili rukomet, iako imaju manji broj aktivnih sportista i klubova.

Postoje sportovi i klubovi Grada Subotice, koji su u samom vrhu po svojim rezultatima na nacionalnim prvenstvima, a takođe postoji i više značajnih rezultata na međunarodnim takmičenjima. Ti uspesi klubova i sportova vidljivi su kroz broj medalja koje pojedini sportisti i sportistkinje osvajaju, kao i kroz osvajanja prvih mesta u ekipnim sportovima, kao na primer u ženskom fudbalu.

Slika 1: Sportovi u Subotici (Sportski savez, 2014.)

Sportovi u Subotici

	GRANA SPORTA	BROJ KLUBOVA
1	atletika	3
2	bejzbol i softbol	1
3	bicikлизам	1
4	boćanje	1
5	boks	1
6	dizanje tegova	1
7	džet ski	1
8	džudo	1
9	ekstremni sportovi	1
10	fitnes - ples	5
11	flying disk	1
12	fudbal	24
13	gimnastika	3
14	hokej na ledu	1
15	hokej na travi	1

16	sport za lica sa invaliditetom	4
17	jedrenje	2
18	karate	9
19	klizanje, Roller sport	1
20	konjički sport	3
21	košarka	8
22	kuglanje	3
23	kung fu	3
24	mačevanje	1
25	moto sport	6
26	odbojka	6
27	pikado	2
28	planinarstvo	1
29	plivanje	2
30	podvodni sport	2
31	rukomet	4
32	rvanje	3
33	stoni tenis	2
34	streljaštvo - streličarstvo	4
35	šah	3
36	tekvondo	1
37	tenis	4
38	vaterpolo	2
39	vazduhoplovni sport	2
40	veslanje	1
41	mali fudbal	1
42	Wu - Shu	1
43	nogo - tenis	1
44	bowling	1
45	ultimat frizbi	1

SPORTSKI KLUBOVI I SAVEZI

Sa oko 120 aktivnih sportskih klubova (registrovanih u Sportskom savezu), Subotica je jedan od pet najvažnijih sportskih centara u Srbiji jer ima uslove za razvoj sporta u sportskim halama, odnosno na otvorenim terenima. Nacionalne selekcije već godinama koriste ambijent i sportske terene na Paliću za pripreme za velika međunarodna takmičenja.

SPORTSKI SAVEZ

Sportski Savez u Subotici datira od 1961. godine kada je reorganizovan fiskulturni pokret u Srbiji, pa je formiran Savez organizacija za fizičku kulturu (SOFK) u koju se udružuju sve organizacije za fizičku kulturu kao i pojedina udruženja i sekcije. SOFK je bio stožer Subotičkog sporta preko koga je išlo finansiranje. Po stupanju na snagu zakona o sportu iz 1996. godine tadašnji SOFK se transformiše, kao što je to zagnodavac predvideo, u Sportski savez odnosno udruženje klubova sa teritorije grada Subotice.

Sportski Savez učestvuje i pomaže klubovima i savezima u svim vidovima organizacije kao i pri odigravanju utakmica. Na pomoć klubova uzimaju učešće kako u tehničkoj, tako i u logističkoj podršci. Sportski Savez je takođe u skladu sa Statutom, a mimo osnovnih programskih delatnosti, imao i samostalne akcije u okviru rada sa decom, omladinom i starijom populacijom (veterani).

Shodno Statutu i Pravilniku Sportskog Saveza ustanovljen je izbor SPORTISTE GODINE grada Subotice, a takođe i učešće za najbolji sportski kolektiv. Obe ove prirede postale su tradicionalne, veoma su posećene i na njima svoje učešće uzimaju sportisti nosioci najvećih priznanja Vojvodine, Srbije, Evrope i Sveta.

Danas je Sportski Savez porodica sa preko 120 članova iz svih sportova sa teritorije grada Subotice, u kojima aktivno trenira preko 6000 sportista. Interesantno je da je u Subotici zastupljena čak 41 grana sporta.

Slika 2: Klubovi i savezi Grada Subotice (Sportski savez, 2014)

KLUBOVI I SAVEZI GRADA SUBOTICA

REDNI BROJ	NAZIV KLUBA	GRANA SPORTA
1	<i>Atletski klub železničara "Spartak"</i>	atletika
2	<i>Ultramaratonski klub "Paligo Palus" Palić</i>	atletika
3	<i>Atletsko rekreativni klub "Tron"</i>	atletika
4	<i>Bejzbol i softbol klub „Orlovi”</i>	bejzbol i softbol
5	<i>Biciklistički klub "Spartak"</i>	biciklizam
6	<i>Boćarski klub „Spartak”</i>	boćanje
7	<i>Bokserski klub SDŽ "Spartak" Subotica</i>	boks
8	<i>Klub dizača tegova SPARTAK</i>	dizanje tegova
9	<i>Džet ski klub „Subotica”</i>	džet ski
10	<i>Džudo klub "Spartak"</i>	džudo
11	<i>Sportski klub extremlnih sportova "Spartak"</i>	ekstremni sportovi
12	<i>Fitnes klub "SPARTAK FIT"</i>	Fitnes
13	<i>Ultimat frizbi klub „WASPS”</i>	flying disk
14	<i>Fudbalski klub PALIĆ</i>	fudbal
15	<i>Fudbalski klub "Dušan silni" Subotica</i>	fudbal
16	<i>Fudbalski klub ZRINJSKI 1932</i>	fudbal
17	<i>Fudbalski klub "Preporod" Novi Žednik</i>	fudbal
18	<i>Fudbalski klub BRATSTVO Ljutovo</i>	fudbal
19	<i>Fudbalski klub ELEKTROVOJVODINA</i>	fudbal
20	<i>Fudbalski klub "Đurđin"</i>	fudbal
21	<i>Fudbalski klub "Vinogradar" Hajdukovo</i>	fudbal
22	<i>Fudbalski klub „Hajduk“ B.Dušanovo</i>	fudbal
23	<i>Fudbalski klub „BAČKA 1901" Subotica</i>	fudbal
24	<i>Fudbalski klub "Sever"</i>	fudbal
25	<i>Fudbalski klub "Radnički"</i>	fudbal
26	<i>Ženski fudbalski klub „Spartak" Subotica</i>	fudbal
27	<i>Fudbalski klub "Spartak" Subotica</i>	fudbal
28	<i>Fudbalski klub "Mala Bosna"</i>	fudbal

29	Fudbalski klub "Solid"	fudbal
30	Fudbalski klub "Bikovo"	fudbal
31	Fudbalski klub "Dribling" Subotica	fudbal
32	Fudbalski klub "Subotica"	fudbal
33	OSD "Čantavir" fudbalski klub	fudbal
34	Fudbalski klub Tavankut	fudbal
35	FUTSAL КЛУБ "CHAMPIONS"	fudbal
36	Fudbalski klub LOKOMOTIVA	fudbal
37	Klub malog fudbala „Subotica 2003”	fudbal
38	Sokolsko društvo SPARTAK	gimnastika
39	Gimnastičko društvo Partizan-Željezničar	gimnastika
40	Klub korektivne gimnastike "Korak"	gimnastika, sport za sve
41	Hokej klub na ledu SDŽ "Jovan Mikić-Spartak"	hokej na ledu
42	Klub hokeja na travi "Spartak Elektrovojvodina"	hokej na travi
43	Jedriličarski klub "Palić"	jedrenje
44	Jedriličarski klub "Reful"	jedrenje
45	Karate klub "PALIĆ"	karate
46	SDŽ Karate klub "Spartak SKI"	karate
47	Karate klub "Mladost" Subotica	karate
48	Karate klub "ENPI"	karate
49	Karate klub "OKINAVA"	karate
50	Sportski klub „ZVEZDA”	karate
51	Milovan Leontijević preduzetnik, SR "TAO" Subotica	karate
52	Karate klub "SHOTOKAN KARATE-DO"	karate
53	Karate klub „KIDO”	karate
54	Klizački klub SPARTAK	klizanje, Roller sport
55	Konjički klub „Linda”	konjički sport
56	Konjički klub „BAČKA" Subotica	konjički sport
57	Konjički klub „Ergela Bunford”	konjički sport
58	Omladinski košarkaški klub "Spartak"	košarka
59	Ženski košarkaški klub "Spartak" Subotica	košarka
60	Klub veterana košarkaša i košarkašica „SPARTAK" Subotica	košarka
61	Muški košarkaški klub "Spartak"	košarka
62	Košarkaški klub „Prozivka”	košarka
63	Košarkaški klub „Bambi" Palić	košarka
64	Košarkaški klub „Su basket”	košarka
65	Košarkaški klub „Fantastik”	košarka
66	Kuglaški klub „SPARTAK 024”	kuglanje

67	Kuglaški klub „PIONIR”	kuglanje
68	Klub borilačkih veština „ULTIMATE FIGHTER СПАРТАК”	kung fu
69	Zvanična sportska VU ŠU organizacija	Kung fu – Vušu
70	Kik boks klub „Jovan Mikić-Spartak”	Kung fu – Vušu, Kik boks; boks
71	Mačevalački klub “Spartak”	mačevanje
72	Moto klub „FENIKS”	moto sport
73	Udruženje karting klub “Subotica kart”	moto sport
74	Moto klub Old Bikers Vojvodina	moto sport
75	Moto klub „TIM EMOT”	moto sport
76	Moto klub „MCF”	moto sport
77	Moto kros klub “Saghmeister team”	moto sport, sportski auto moto
78	Bowling klub „Krupari”	neolimpijski sportovi
79	Odbojkaški klub “Volleyball 2000”	odbojka
80	Muški odbojkaški klub "Spartak"	odbojka
81	Ženski odbojkaški klub SPARTAK	odbojka
82	Ženski odbojkaški klub SUBOTICA	odbojka
83	Odbojkaški klub “Volleystar”	odbojka
84	Odbojkaški klub “FENIX” Subotica	odbojka
85	Klub sedeće odbojke „SUBOTICA” Subotica	odbojka, sport osoba sa invaliditetom
86	Pikado klub “Spartak dart”	pikado
87	Pikado klub “SEVER SU”	pikado
88	Železnički planinarski klub “Spartak”	planinarstvo
89	Plesni klub FIESTA PLUS	ples (sportski, moderni)
90	Plesni klub KOZMIX TANC KLUB	ples (sportski, moderni)
91	Plesni klub MON MIRAGE	ples (sportski, moderni)
92	Udruženje plesnih stvaralaca “Stars”	ples (sportski, moderni)
93	Plivački klub “Spartak” Subotica	plivanje
94	Plivački klub “Spartak Prozivka”	plivanje
95	Klub podvodnih aktivnosti SPARTAK	podvodni sport
96	„DEEP 'N BLUE“ ronilački klub	podvodni sport
97	Omladinski rukometni klub “Spartak”	rukomet
98	Rukometni klub “VOJPUT”	rukomet
99	Ženski rukometni klub “Radnički”	rukomet
100	Rukometni klub “SUBOTICA”	rukomet
101	Rvački klub “Spartak” Subotica	rvanje
102	Rvački klub “Prozivka”	rvanje
103	Rvački klub “Aleksandrovo”	rvanje
104	Sport za sve „Fit4U”	sport za sve
105	Stonoteniski klub “Spartak”	stoni tenis
106	Stonoteniski klub “Radnički”	stoni tenis
107	Sportski klub „Artemis”	Streličarstvo

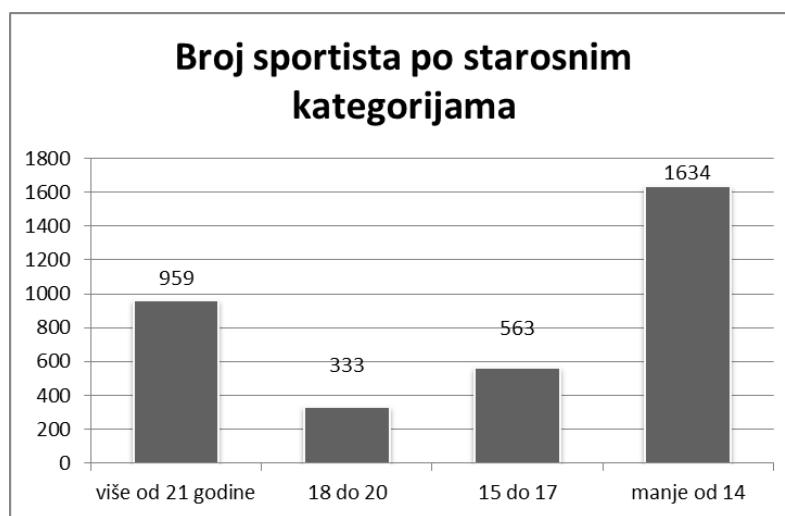
108	Parastreličarski klub VETERAN	Streličarstvo
109	Streljački klub „Spartak”	streljaštvo
110	Streljačko-streličarski klub „Vojnik”	Streljaštvo Стреличарство
111	Šah klub SDŽ „Jovan Mikić Spartak” Subotica	šah
112	Šah klub RADNIČKI Bajmok	šah
113	Šah klub „Trgopred-Bajmok”	šah
114	TEKVON-DO KLUB SPARTAK SUBOTICA	tekvondo
115	Tenis klub “Spartak”	tenis
116	Tenis klub „NOVI GRAD”	tenis
117	Teniski klub Palić 1878	tenis
118	Teniski klub “Attitomtens”	tenis
119	Vaterpolo klub „Spartak Prozivka”	vaterpolo
120	Vaterpolo klub „Spartak”	vaterpolo
121	Aeroklub “Ivan Sarić”	vazduhoplovni sport
122	Vazduhoplovno modelarski klub „Subotica”	vazduhoplovni sport
123	Veslački klub PALIĆ	veslanje
1	Savez za školski sport i pedagoge fizičke kulture grada Subotice	Atletika, gimnastika, košarka, odbojka, plivanje, rukomet, stoni tenis, streljaštvo, fudbal
2	Ultramarat. Savez Srbije	atletika
3	Stonoteniski savez Subotica	stoni tenis
4	Streljački savez grada Subotica	Streljaštvo Streličarstvo
5	Srpska karate federacija Global karate federacija, HACHI-O-KAI Martial arts	karate
6	Društvo za sport i rekreaciju invalida grada Subotica	Kuglanje, šah, Pikado, Plivanje, Streljaštvo, Atletika, Sportski Ribolov, Stoni tenis
7	Gradski savez „Sport za sve” Subotica	Sport u firmama (radnički sport), Sokolski sport, Sport za sve, Rekreativni sport, Aerobik, Seoski sport
8	Okružni kuglaški savez Subotice, Sente i Kanjiže	kuglanje
9	Sportsko društvo “Sever” Subotica	fudbal, streljaštvo, odbojka, šah
10	Udruženje „Su Team”	
11	Karate savez Subotice	karate
12	Med. udruženje odbojkaških klubova	odbojka
13	Sportski klub „SPARTAK-SKOLA SPORTOVA”	olimpijski sportovi
14	Pikado savez Vojvodine	pikado
15	Sokolsko udruženje za sportsku rekreaciju i fizičko vaspitanje Subotica	veslanje, klizanje, kuglanje, odbojka, plivanje, sokolski sport, stoni tenis, šah
16	Međuopštinska organizacija gluvih i nagluvih Subotica	fudbal,pikado, streljaštvo,odbojka, ribolov, kuglanje, atletika, rvanje, streljaštvo, stoni tenis, šah
17	Regionalno društvo za radnički sport SEVERNA BAČKA	rekreativni sport sport u firmama

18	<i>Gradski fudbalski savez Subotica</i>	fudbal
19	<i>Područni fudbalski savez Subotica</i>	fudbal
20	<i>Udruženje odgajivača sportskih golubova i drugih sitnih životinja Makova sedmica-Subotica</i>	
21	<i>KUNG FU - VUŠU SAVEZ SRBIJE</i>	Kung fu – Vušu

ČLANSTVO U SPORTSKIM KLUBOVIMA

Za potrebe izrade Programa za razvoj sporta, Sportski savez je sproveo anketno istraživanje u kojem je učestvovalo ukupno 89 klubova i prema tim podacima u 89 subotičkih klubova ima ukupno 3489 registrovanih sportista. Prema objektivnim procenama, predviđa se da postoji preko 6000 članova (registrovanih i neregistrovanih) u svim aktivnim sportskim klubovima u Subotici.

Slika 3: Broj sportista po starosnim kategorijama (Sportski savez, 2014.)

Iz analize podataka iz anketnog lista uočavamo da je najveći broj registrovanih sportista u kategoriji ispod 14 godina, a najmanje u kategoriji između 18 i 20 godina.

Ukoliko posmatramo učešće po sportovima, u odbojci, plivanju i košarci ima najviše registrovanih sportista do 14 godina, a najmanje iznad 21 godine.

U fudbalu, kao najmasovnijem sportu, primetan je veći broj registrovanih sportista preko 21 godine. (166 sportista).

U pogledu polnih razlika, prema dobijenim podacima, u 89 klubova ima registrovanih 1024 sportistkinja, što čini skoro trećinu od ukupnog broja registrovanih sportista.

U odnosu na podatke, vidljivo je da postoji nedovoljan broj registrovanih sportista u starijim kategorijama , iznad 21 godine, i da je nedovoljan broj registrovanih žena sportistkinja (svega oko 30%).

ANALIZA STANJA SPORTA U SUBOTICI

Osnovu analize čine stručna mišljenja i zapažanja, kao i stavovi sportista, sportskih radnika, predstavnika sportskih institucija o problemima i prioritetima za svaku od oblasti.

Pri analizi korišćena je i zakonsko pravna dokumentacija, izveštaji i analize stanja sporta u republici Srbiji i AP Vojvodini, kao i rezultati anketnog istraživanja sprovedenog sa sportskim klubovima članicama Sportskog Saveza Subotice.

Nakon izlaganja stanja i opisa svake od oblasti u sportu, predočeni su ciljevi i konkretne mere za rešavanje uočenih problema ili unapređenje određenih dosadašnjih mera.

VRHUNSKI I KVALITETNI SPORT

Vrhunski sport jeste oblast sporta koja obuhvata sportske aktivnosti koje za rezultat imaju izuzetne (vrhunske) rezultate i sportske kvalitete. Subotica sebe s pravom naziva Gradom sportova, i to u oblasti vrhunskog i kvalitetnog sporta u više disciplina.

Kvalitetni sport, prema Zakonu obuhvata aktivnosti u okviru kojih se postižu zapaženi sportski kvaliteti i rezultati na lokalnom i nacionalnom nivou, kao i rezultat koji ostvare sportisti na međunarodnim takmičenja, a ti rezultati nisu u kategorisani kao vrhunski.

Prema Zakonu o sportu, za vrhunski sport su karakteristične aktivnosti u kojima se pokazuju izuzetni (vrhunski) sportski kvaliteti i rezultati. To znači da epitet vrhunski mogu imati samo oni sportisti i sportske grane koji postižu vrhunske rezultate na međunarodnoj sceni. U vrhunski rezultat utkani su i drugi kvaliteti i potencijali sportista, kvalitet sredine u kojoj živi i radi, društveno-ekonomski uslovi i odnosi, trening i kvalitet treninga. Vrhunski rezultati postižu se samo u razvijenim sportskim sredinama, pa u njima imaju afirmativnu, podsticajnu i razvojnu funkciju.

VRHUNSKI SPORT U REPUBLICI SRBIJI⁸

Merodavne procene pokazuju da se Srbija ne nalazi u svetskom, pa ni evropskom vrhu, kada je reč o sportu. Ako se posmatraju sva relevantna sportska takmičenja, Srbija se nalazi na 35. mestu u svetu, i 19. mestu u Evropi. Od evropskih zemalja, ispred se nalaze Rusija (na 2. mestu), Velika Britanija (3), Nemačka (5), Francuska (6), Italija (7), Španija (12), Holandija (14), Švedska (17), Švajcarska (18), Poljska (19), Češka (20), Ukrajina (23), Mađarska (28), Austrija (30), Norveška (31), Belorusija (32), Finska (33) i Bugarska (34).

Ako se uspešnost posmatra po broju stanovnika, Srbija je na 23. mestu u svetu i 17. mestu u Evropi. Najuspešniji smo u tenisu, streljaštvu, vaterpolu, tekvondou, plivanju, kanu/kajaku, atletici i veslanju.

Na osnovu kompleksnog bodovanja uspešnosti na poslednjim letnjim olimpijskim igrama u Londonu, Srbija se našla na 41. mestu od ukupno 100 rangiranih zemalja (21. mesto među evropskim zemljama), a kada se uspešnost procenjuje prema broju stanovnika – na 30. mestu od ukupno 60 zemalja (21. mesto u konkurenciji evropskih zemalja).

Sportski klubovi, koji zauzimaju prva mesta u državi i sportisti koji su kategorisani od nadležnih sportskih institucija, su predmet analize vrhunskog sporta.

---

⁸ Izvor: Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu: Strategija razvoja školskog sporta, Uvod (2013.)

VRHUNSKI I KVALITETNI SPORT U SUBOTICI

Subotički sportisti su postizali vrhunske rezultate u olimpijskim sportovima, počevši od 1948. do 2000., a nakon toga većina postignutih rezultata su vezana za takmičenja u višim rangovima kao što su republička, regionalna i međunarodna prvenstva i lige.

U tekućoj, 2014. godini, Tamaš Kajdoči, dizač tegova, osvojio je srebrnu medalju na Olimpijskim igrama za mlade u Kini. Reprezentativac Srbije, Martin Mačković (Veslački klub PALIĆ Subotica), osvojio je u dvojcu bez kormilara bronzano odličje na Svetskom prvenstvu za seniore do 23 godine. Takođe, u avgustu tekuće 2014. Nikola Sedlak osvojio je zlatnu medalju na Šahovskim olimpijskim igrama.

Što se tiče ekipnih sportova, ženski fudbalski klub Spartak u poslednjih 5 godina ostvaruje vrhunske rezultate u 1. ligi, i trenutno su prvaci države u 1.ligi.

U gimnastici, imamo absolutne prvake u državi u pionirskoj kako pojedinačno tako i ekipnoj konkurenciji.

U mačevanju su Subotičani i u pojedinačnoj i u ekipnoj konkurenciji prvaci Srbije u disciplini sablje.

To su vrhunski rezultati koji predstavljaju prvenstveno uspeh sportista, sportskog kluba u kojem treniraju, ali i zajednice kojoj pripadaju. Mnogi sportisti koji trenutno ostvaruju vrhunske rezultate u drugim klubovima i reprezentacijama, potekli su iz subotičkih klubova.

Sportske discipline u kojima su u protekloj 2014. godini postizani rezultati u vrhunskom i kvalitetnom sportu su:

Plivanje	Rvanje
Šah	Stoni tenis
Ženski fudbal	Boks
Vaterpolo	Džudo
Gimnastika	Karate
Dizanje tegova	Rukomet
Mačevanje	Alpinizam i sportsko penjanje
Odbojka	Biciklizam
Veslanje	Streličarstvo
Jedriličarstvo	Kuglanje
Moto sport	

Pregled sportova/klubova (registrovanih u Sportskom savezu) u odnosu na učešće u višim rangovima takmičenja (nacionalni i internacionalni nivo) u Subotici:

	SPORT/KLUB	RANG TAKMIČENJA
1.	FUDBALSKI KLUB SPARTAK ZLATIBOR	Super liga

	VODA	
1.	ŽENSKI FUDBALSKI KLUB SPARTAK	Prva liga, Liga šampiona
2.	MUŠKI ODBOJKAŠKI KLUB SPARTAK SUBOTICA	Prva liga Srbije
3.	ŽENSKI ODBOJKAŠKI KLUB SPARTAK	Super liga Srbije
4.	MUŠKI KOŠARKAŠKI KLUB SPARTAK	Prva Liga
5.	ŽENSKI KOŠARKAŠKI KLUB SPARTAK	Super liga
6.	RUKOMETNI KLUB SPARTAK VOJPUT	Super liga
7.	VATERPOLO KLUB SPARTAK PROZIVKA	1. B liga republike Srbije mlađe kategorije 17g, 15g, 13g, 12g, 11g, 10g. Prventsvo Srbije. Područna Liga za Mađarsku, Rumuniju i Srbiju za 12g
8.	HOKEJ KLUB NA LEDU SPORTSKOG DRUŠTVA ŽELEZNIČARA «JOVAN MIKIĆ SPARTAK»	Prvenstvo Srbije 1. liga
9.	KLUB HOKEJA NA TRAVI „SPARTAKELEKTROVOJVODINA“	Prva liga Srbije
10.	STONOTENIOSKI KLUB «SPARTAK»	Super stonoteniska liga za m. 2. savezna liga za ž.
11.	ATLETSKI KLUB SPARTAK SUBOTICA	Savezni rang
12.	BOKSERSKI KLUB SPORTSKOG DRUŠTVA ŽELEZNIČARA «JOVAN MIKIĆ – SPARTAK» SUBOTICA	Evropska BoxingONE liga , Prvenstvo države
13.	KLUB DIZAČA TEGOVA SPARTAK	Državno, Evropsko, Svetsko prvenstvo mladih, Olimpijada mladih
14.	STRELJAČKO-STRELIČARSKI KLUB "VOJNIK"	Državno
15.	MAČEVALAČKI KLUB SPARTAK	Državno i međunarodno
16.	ULTRAMARATONSKI KLUB PALIGO PALUS	Državno i medunarodno
17.	KLIZAČKI KLUB SPARTAK	Državno
18.	PLIVAČKI KLUB SPARTAK SUBOTICA	Prva liga Srbije
19.	RVAČKI KLUB SPARTAK	1.liga, međunarodna takmičenja i turniri

20.	DŽUDO KLUB SPARTAK	Državno Svetsko prvenstvo
21.	KARATE KLUB "ENPI"	Državno Svetsko prvenstvo
22.	TENIS KLUB SPARTAK	Državno takmičenje i međunarodno (turniri)
23.	BICIKLISTIČKI KLUB SPARTAK	Regionalno i međunarodno
24.	SOKOLSKI GIMNASTIČKI KLUB	Državno prvenstvo
25.	GIMNASTIČKO DRUŠTVO "PARTIZAN ŽELJEZNIČAR"	Međunarodna takmičenja i turniri, prvenstvo države, gimnastička liga Srbije
26.	ŽELEZNIČKI PLANINARSKI KLUB SPARTAK,	Državno, Balkansko, Revijalno
27.	KUGLAŠKI KLUB "PIONIR"	Super liga
28.	VESLAČKI KLUB PALIĆ	Državno, evropsko i svetsko prvenstvo, Olimpijske igre mlađih
29.	JEDRILIČARSKI KLUB PALIĆ	Republičko i međunarodno
30.	MAČEVALAČKI KLUB SPARTAK	Državno
31.	Šah klub SDŽ "Jovan Mikić Spartak" Subotica	1.Liga, Međunarodna takmičenja
32.	KLUB SEDEĆE ODBOJKE	Republičko prvenstvo
33.	KUNG FU WU SHU SAVEZ SRBIJE	Republičko i internacionalno

Sudeći prema postignutim uspesima, najviše rezultate u kvalitetnom sportu postižu većinom mlađe kategorije sportista. Prema anketnom istraživanju (Sportski savez, 2014.) najviše ima registrovanih sportista do 14 godina, te je prema rezultatima koje postižu to i u skladu sa realnim stanjem o učešću mlađih sportista u kvalitetnim i vrhunskim takmičenjima.

Odnos prema mlađim uzrasnim kategorijama, kad je u pitanju lokalna samouprava, jeste jedan od prioriteta u strateškom opredeljenju Grada Subotice, jer je ulaganje u mlade sportiste od višestruke važnosti za svaku lokalnu samoupravu. U skladu sa tim opredeljenjem u julu 2013. godine osnovana je Fondacija za razvoj sporta na teritoriji Grada Subotice⁹ sa ciljem organizovane pomoći na očuvanju postignutog nivoa i daljem razvoju sporta na teritoriji Grada, a naročito pomoći vrhunskom sportu.

Prema navedenom, Grad motiviše i nagrađuje postignute rezultate na domaćim i međunarodnim takmičenjima sa stipendijama i sada već tradicionalnom nagradom Sportista godine, koju organizuje Sportski savez Grada Subotice, Grad Subotica i nedeljnik „Subotičke novine“.

⁹ Izvor: Službeni list Grada Subotice, br.20, str.3-5: 2013.

¹⁰**Izbor za sportistu godine**, kao tradicionalna manifestacija ovog grada, održava se krajem svake kalendarske godine. Uslovi koje preloženi sportisti treba da ispune su sledeći:

1. Da su učesnici zvaničnih međunarodnih takmičenja (olimpijske igre; svetska prvenstva; evropska prvenstva; svetski kupovi (ukupni plasman/finalne), svetski rekordi; evropski kupovi (ukupni plasman/finalne), evropski rekordi; univerzijada; mediteranske igre; balkanska prvenstva;)
2. Da su ostvarili rezultate u pionirskoj, juniorskoj i seniorskoj konkurenciji koji se dodatno boduju (1. Prvenstvo republike, 2. KUP republike; 3. Prvenstvo Vojvodine; 4. KUP Vojvodine)

Prednost imaju individualni sportovi u odnosu na kolektivne, izuzev ako je sportista iz kolektivnog sporta proglašen za najboljeg igrača Olimpijskih igara, Svetskog prvenstva ili Evropskog prvenstva.

Pored svega navedenog, sportistima je i dalje potrebna podrška, kad su u pitanju sportski objekti i nabavka vrhunske sportske opreme, jer su oni u različitom položaju od ekipnih sportista, upravo u pogledu opreme i posebnih uslova za treninge.

Evidentno je da treba raditi na poboljšanju praćenja i kontrole privatnih sportskih škola koje rade selekciju mlađih kategorija, i izuzetno je važno sistematski se posvetiti razvoju potencijala i uslova za kvalitetan trening i takmičenja. Podaci dobijeni kroz konsultaciju sa radnim grupama ukazuju da u Subotici treba posvetiti više pažnje selekciji i razvoju profesionalnih sportista, te da je potrebno poboljšati komunikaciju između više različitih nivoa (klubovi, savez, lokalna samouprava).

KADROVI U VRHUNSKOM I KVALITETNOM SPORTU

Pod stručnim usavršavanjem, u smislu zakona o Sportu, podrazumeva se sticanje znanja i veština sportskih stručnjaka, koje obuhvata kontinuiranu edukaciju tokom radnog veka, kao i učešće na stručnim i naučnim skupovima, seminarima i kursevima.

Visokoškolske ustanove su jedine koje mogu školovati kadrove za određena područja iz sporta i izdavati zakonom predviđene diplome za završeni određeni stepen obrazovanja. Nadležni nacionalni granski sportski savez u saradnji sa visokoškolskom ustanovom izdaje, obnavlja i oduzima dozvolu za rad sportskim stručnjacima u skladu sa ovim zakonom, pravilima tog saveza i pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza i vodi evidenciju izdatih, obnovljenih, odnosno oduzetih dozvola za rad.

Problemi koji su istaknuti u analizi radnih grupa vezuju se za stručno osposobljavanje i licenciranje trenera, posebno nedostatak školovanih trenera za rad sa mlađim kategorijama. Povezano sa tim, uočava se problem nadzora i kontrole broja uključenih trenera bez dobijenih licenci za rad.

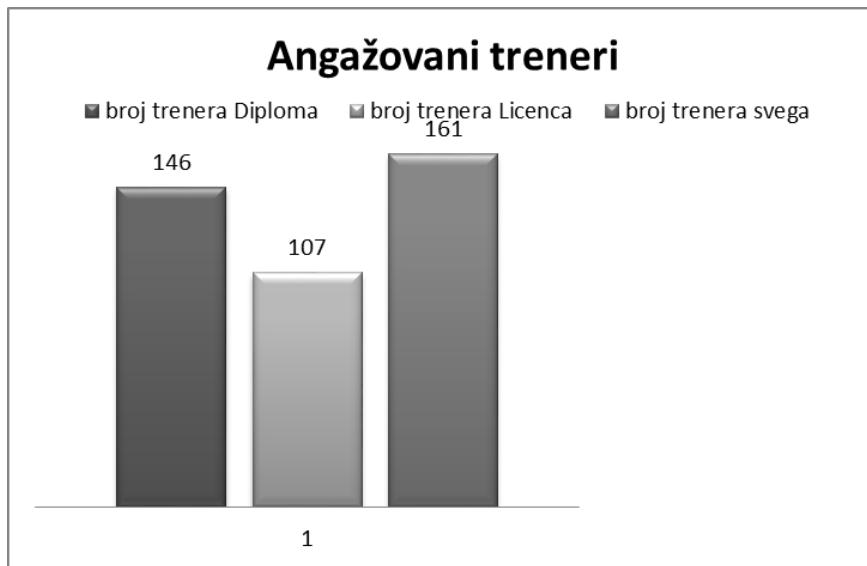
Potrebni su jasni kriterijumi vezani za sistematizaciju u oblasti zapošljavanja trenera u Sportskom savezu, a najvažnija stavka jeste obezbediti zapošljavanje kvalitetnih trenera koji bi na primer, između ostalog imali i radnu obavezu da drže dodatnu sportsku aktivnost, ili trening u školama ili klubovima, barem jedanput nedeljno.

Prema podacima dobijenih analizom anketa koju je ispunilo 89 sportskih klubova u subotičkim sportskim klubovima radi 161 trener, od kojih 107 poseduje licencu, pored diplome.

Grad Subotica finansira naknade za stručno pedagoški rad 21 trenera u sportskim klubovima.

¹⁰ Izvor: Sportski savez Grada Subotice: Kriterijumi za izbor sportiste godine (http://sportskisavezsubotice.org/documents/pages/KRITERIJUMI_ZAIZBOR_SPORTISTE_GODINE.pdf)

Slika 4: Broj angažovanih trenera u odnosu podatke dobijene od strane 89 klubova (Sportski savez)

U analizi kadrova u AP Vojvodini se navodi da je dosadašnja praksa pokazala da klubovi u kojima se rad svodi na honorarno angažovanje stručnjaka, retko uspevaju da sportiste zadrže u dužem vremenskom periodu ili da ostvare značajniji rezultat u seniorskoj konkurenciji.

Škоловани i motivisani treneri jesu izuzetno značajan segment za uspehe i visoke rezultate sportista, posebno u vrhunskom sportu, i zato je oblast kadrova u vrhunskom i kvalitetnom sportu jedan od prioriteta ovog Programa.

U odnosu na činjenicu da je Subotica multietnička i višejezična zajednica, preporuka u oblasti zapošljavanja profesionalnih trenera u Sportskom savezu jeste da pored stručnih kvalifikacija, treneri poseduju i bazično poznавање оба језика средине, kako би рад био квалитетнији и обухватнији, са већим бројем спортista, posebно млађих категорија.

FINANSIRANJE I SPORTSKI KLUBOVI U VRHUNSKOM I KVALITETNOM SPORTU

Uređenje sistema finansiranja sporta je jedna od najvažnijih stavki u Republičkoj strategiji, jer je bez finansiranja nemoguće obezbediti ni materijalno tehničke uslove za razvoj sporta, ali ni motivisati i zadržati sportske radnike i same sportiste u gradovima i državi. Bez značajnog uređenja na polju finansiranja svih oblasti u sportu, ne može biti napretka ni u vrhunskom, ni u rekreativnom sportu.

U nacrtu Strategije razvoja sporta Republike navodi se sledeće: „Izazovi u finansiranju sporta su višestruki: devastirana ekonomija i pad standarda; nedostajuća sportska infrastruktura sa finansijski slabim jedinicama lokalnih samouprava koje често raspodeljuju sredstva iz budžeta bez jasno definisanih kriterijuma; ograničenja u sponzorstvu firmama koje se bave proizvodnjom alkohola i duvana; veliko „crno tržište“ u oblasti sportskih kladionica i uopšte igara na sreću iz čijeg prihoda se delimično finansira sport“.

Grad Subotica, prema finansijskom planu¹¹ za 2014. (funkcija 810 – Usluge rekreacije i sporta) finansira sport sa ukupno 79.309.000 dinara. Finansijski plan u sebi obuhvata, između ostalog dotacije, naknade za stručno pedagoški rad trenera sportskih klubova, finansiranje klubova, opreme za sport, Fondaciju za razvoj sporta i sredstva za Sportski savez kao posebni deo.

¹¹ Izvor: Službeni list Grada Subotice, br.40/13 i 15/14: Odluka o budžetu Grada Subotice za 2014. godinu

Postoje brojni problemi koji su zajednički za većinu opština u Srbiji, a oni se tiču donošenja odluka o sufinsaniranju klubova i kriterijuma po kojima se isti finansiraju, zatim odluke o rekonstrukciji ili izgradnji sportskih objekata, te ne manje važno finansiranje specifične sportske opreme kao što je oprema za jedrenje.

Zbog toga je važno predočiti jasne smernice i prioritete Programa za razvoj sporta, da bi u skladu sa njima Lokalna samouprava mogla uskladiti svoje dugoročnije planove i finansijske proračune koji se tiču većeg ulaganja u razvoj sporta.

Prema analizi finansijskog poslovanja sportskih klubova na teritoriji Grada Subotice klubovi se održavaju zahvaljujući donacijama, članarini i dotacijama iz budžeta Grada; postoji nedostatak planova i programa za veće dotacije iz budžeta Pokrajine, posebno iz republičkog budžeta; imaju izuzetno niske prihode od tranfера sportista.

Klubovi navode da u najveće troškove koje imaju spadaju primanja zaposlenih u klubu, stipendije i primanja igrača, organizacije turnira i takmičenja, održavanje terena, nabavka goriva i rezervnih delova za opremu.

Što se tiče troškova zajedničkih za sve klubove, najveće stavke su putovanja, nadoknada za ishranu sportista i nadoknada za sportske stručnjake.

KATEGORIZACIJA KLUBOVA I SPORTOVA

Na koji način treba ulagati u sportske klubove, da bi oni ostvarili svoju svrhu? Koje programe u kojim klubovima i u kom obimu sufinsanirati da bi se postiglo što kvalitetnije bavljenje sportom mlađih? Problemi finansiranja klubova su složeni, posebno ako uzmememo obzir velik broj različitih klubova i udruženja. U Subotici postoje uredene odluke i kriterijumi, međutim uvek postoji prostor za poboljšanje dosadašnjeg sistema, a s ciljem da se unapredi i pospeši kvalitet rada i finansijska samostalnost samih sportskih klubova.

2011. godine usvojena je odluka o finansiranju i sufinsaniranju sportskih udruženja kojim se bliže određuju uslovi za finansiranje, a 2014. Grad Subotica je usvojio *PRAVILNIK O KRITERIJUMIMA ZA RANGIRANJE SPORTSKIH ORGANIZACIJA, KOJIM SE UTVRDUJU KRITERIJUMI ZA RANGIRANJE SPORTSKIH ORGANIZACIJA KOJE PRIMENJUJE KOMISIJA ZA DODELU SREDSTAVA U OBLASTI SPORTA PRILIKOM RAZMATRANJA PREDLOGA GODIŠNJIH PROGRAMA I POSEBNIH PROGRAMA PO JAVNOM POZIVU U SKLADU SA ODLUKOM KOJOM SE UREĐUJE FINANSIRANJE ILI SUFINANSIRANJE POTREBA I INTERESA GRAĐANA U OBLASTI SPORTA IZ BUDŽETA GRADA SUBOTICE.*

RANGIRANJE SPORTSKIH ORGANIZACIJA VRŠI SE NA OSNOVU SLEDEĆIH KRITERIJUMA:

1. *STATUS SPORTA NA NACIONALNOM NIVOУ,*
2. *TRADICIJA SPORTSKE ORGANIZACIJE,*
3. *RANG TAKMIČENJA,*
4. *POSTIGNUTI REZULTATI U PROTEKLOJ TAKMIČARSKOJ SEZONI,*
5. *BROJ TAKMIČARSKIH EKIPA U REDOVNOM SISTEMU TAKMIČENJA,*
6. *BROJ ANGAŽOVANIH STRUČNJAKA SA ADEKVATNIM OBRAZOVANJEM,*
7. *BROJ SPORTISTA U TAKMIČARSKOM SISTEMU (SVI UZRASTI),*
8. *BROJ REPREZENTATIVACA SRBIJE (SENIORI, JUNIORI, KADETI),*
9. *OSVOJENA TITULA PRVAKA U PROŠLOSTI: SENIORI - JUNIORI,*
10. *MASOVNOST - RAD SA MLADIMA,*
11. *LEKARSKI PREGLEDI,*
12. *PREVOZNI TROŠKOVI, SMEŠTAJ I ISHRANE SPORTISTA ZA REDOVNA TAKMIČENJA,*
13. *ZVANIČNA LICA NA TAKMIČENJIMA,*
14. *SPORTSKA OPREMA,*

15. SPORTSKA UDRUŽENJA OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA LOKALNU SAMOUPRAVU.

U POGLEDU STAVKE POD REDNIM BROJEM 15., INSTITUCIJE KOJE SU DEO SISTEMA SPORTA IMAĆE OBAVEZU DA ZAJEDNO UTVRDE JASNE KRITERIJUME KOJIMA ĆE SE IZDVOJITI SPORTOVI I KLUBOVI, DA BI SE UNAPREDIO SISTEM FINANSIRANJA KLUBOVA I SAMIM TIM SPORTOVA KOJI SU OD ZNAČAJA ZA GRAD SUBOTICU.

Pored svega, izuzetno je važno naglasiti strateško usmeravanje i osnaživanje klubova da preuzmu odgovornost u pogledu finansiranja, tako što će razvijati veštine i znanja za samostalno apliciranje ka sredstvima ne samo republičkih fondova, već i međunarodnih, kao što su na primer IPA fondovi za međugraničnu saradnju, jer u dugoročnijoj viziji razvijenog sportskog sistema, važan parametar uspeha jeste i finansijska samostalnost sportskih klubova i udruženja.

PREMA POSTOJEĆOJ FINANSIJSKOJ ANALIZI I OPISU STANJA SISTEMA SPORTA, POSTOJI ZNAČAJNA POTREBA ZA VEĆIM IZDVAYANJIMA IZ BUDŽETA GRADA DA BI SE UNAPREDIO NE SAMO SISTEM PROFESIONALNOG SPORTA, VEĆ I DA BI SE PODRŽAO I OSIGURAO DALJI RAZVOJ VRHUNSKIH REZULTATA NA DRŽAVNOM I MEĐUNARODNOM NIVOU, KOJI PODRAZUMAVA I RAZVOJ MEDUNARODNOG UGLEDA SAMOG GRADA.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA SPORTISTA

Posebna zdravstvena zaštita sportista je obavezna za svakog sportistu koji se takmiči ili izlaže posebnim fizičkim naporima, te je važno napomenuti problem sistema zdravstvenih usluga za profesionalne sportiste, koji je neretko neefikasan zbog specifičnosti dijagnostike i praćenja posebnih parametara u održavanju zdravlja sportista. Pošto takmičarski sport prepostavlja natprosečan zdravstveni, funkcionalni, motorički i psihološki status, preventivna sportska medicina mora imati svoje mesto u merama i aktivnostima za stratešku brigu u vrhunskom i kvalitetnom sportu u Subotici.

To je veliki problem, jer je lekarski pregled (prema Zakonu o sportu iz 2011.) postao obaveza i to na svakih šest meseci. Po novim propisima, opšti lekar ne može izvršiti preglede već to mora da uradi lekar specijalista za sport, čije usluge finansijski značajno opetrećuju klubove.

Prema dostupnim odacima, u protekloj 2014. godini, ukupno je pregledano 3500 sportista, a gledajući zvaničnu cenu jednog pregleda u iznosu od 710,00 dinara, i činjenicu da je Zakonom obavezno obaviti pregled 2x godišnje, procenjujemo da je ukupni trošak na preglede u zdravstvenoj dijagnostici iznosio oko 5 miliona dinara. To su okvirne procene troškova pregleda, koji ne uključuju procenu troškova laboratorijskih analiza, koje pojedinačno takođe koštaju oko 700,00.

U Subotici trenutno radi 1 lekar specijalista sportske medicine, a to nije dovoljno u odnosu na broj pregleda i broj registrovanih sportista u Gradu.

Prema analizi trenutnog stanja, i važnosti sportske medicine u zaštiti zdravlja sportista svih kategorija u procesu treninga i takmičenja, neophodno je utvrditi mere koje će olakšati klubovima i sportistima dostupnost medicinske dijagnostike, i da same usluge budu besplatne za takmičare svih kategorija, počevši od školskog pa sve do vrhunskog sporta.

Takođe, sprovedbom ovog predloga biće povećan broj pregleda za realno manje sredstava, od ukupnog troška koji klubove, i samu Lokalnu samoupravu košta više od 4 miliona dinara godišnje.

To je moguće ukoliko lokalna samouprava omogući sredstva za zapošljavanje još jednog stručnog lekara specijaliste, te da preuzme finansiranje samih pregleda, i na taj način podrži sportiste i klubove, a ta podrška se ogleda ne samo u redovnoj zdravstvenoj zaštiti već i u poštovanju Zakona, koji propisuje redovnost i neophodnost pregleda za sportiste takmičare svih uzrasta i oblasti sporta.

UČEŠĆE ŽENA U SPORTU

U pogledu polnih razlika, prema dobijenim podacima, u Subotici u 89 klubova ima registrovanih 1024 sportistkinja, što čini skoro trećinu od ukupnog broja registrovanih sportista.

Dobijeni rezultati ukazuju na niži nivo učešća žena u profesionalnom sportu, te je važno kreirati mere koje bi podstakle veće učešće sportistkinja, počevši od podsticanja učešća većeg broja učenica u školskom sportu, u kojem je takođe primetan nedovoljan broj učenica koje treniraju i učestvuju u takmičenjima školskog sporta.

Prvenstveno je važno dobiti jasne podatke i realan uvid o trenutnom učešću žena u svim oblastima sporta na nivou Grada Subotice (vrhunski, kvalitetni, rekreativni, školski). Na osnovu dobijene analize neophodno je utvrditi strategiju koja se odnosi na skup specifičnih mera za povećanje učešće žena u sportu generalno, sa predlogom konkretnih mera koje će uključiti i oblast povećanja učešća devojčica u školskom sportu.

Neke od mera i ciljeva u pogledu povećanja učešća žena bi podrazumevale utvrđivanje, pa potom i dostizanje određene kvote (u odnosu na ukupan broj registrovanih sportista) registrovanih sportistkinja u narednih 4 godine.

Taj procenat ne bi smeо biti manji od 50%, a krajnji cilj i strateško usmerenje u narednoj deceniji bi trebao biti izjednačavanje nivoa učešća žena u sportskim disciplinama sa nivoom učešća muškaraca. Pored toga, da bi se ostvarila pomenuta mera, trebalo bi se omogućiti uključivanje većeg broja žena u upravljačka tela koja donose odluke, da bi na svim nivoima bila prepoznata i u praksi sprovedena rodna ravnopravnost, kao važan princip koji je deo EU standarda u svim poljima, pa i u oblasti sportu.

SPORT U RURALNIM SREDINAMA

U Gradu Subotici, u okolnim mesnim zajednicama postoji 12 aktivnih fudbalskih klubova, jedan rukometni klub u Bajmoku, koji ima i žensku selekciju.(ŽRK Radnički Bajmok), te Košarkaški klub Bajmok.

Takođe, u ruralnim sredinama postoje aktivne sportske sekcije u različitim sportskim granama kao što su džudo, kuglanje, dizači tegova, šah, federfudbal i konjički sport.

Najčešći rang takmičenja fudbalskih klubova iz ruralnih sredina je u gradskoj i područnoj ligi, većinom u muškoj seniorskoj konkurenciji.

Fudbalski klub «Preporod» iz Novog Žednika se izdvaja što trenira i mlađe kategorije (pioniri i kadeti), i FK «Vinogradar» iz Hajdukova, koji takođe radi i sa mlađim kategorijama i sa seniorima.

Stanje u infrastrukturi i sportskim programima je šarolika, ali generalno sport je nedovoljno razvijen u ovim sredinama, počevši od ponude sportskih disciplina i klubova, infrastrukture i naravno nedostatak angažovanog stručnog kadra, posebno u radu sa decom i mladima.

Prema podacima iz istraživanja o mladima u ruralnim sredinama («Kaži sad šta misliš», 2013), navodi se da 15% od ukupno ispitanih mlađih svoje slobodno vreme provodi baveći se sportskim aktivnostima, i to najviše fudbalom i trčanjem, što nam govori da se sportom u ruralnim sredinama, pretežno bave momci. Prema rečima ispitanih, sportski klubovi su namenjeni više odraslim igračima, a nedovoljno su uključeni deca i mlađi u amaterski, školski ili takmičarski sport. Podaci dobijeni iz fokus grupe ukazuju na to da mlađima na selu generalno nedostaju i u isto vreme, između ostalog, trebaju:

- Organizacija i realizacija sportskih programa i turnira (aktivni sportski klubovi sa mlađim kategorijama)

- Košarkaški i fudbalski tereni (infrastruktura za sport na otvorenom)

Važno je naglasiti da je, iako slabije razvijena sportska infrastruktura i programi sportskih aktivnosti za mlade, učešće u sportskim aktivnostima neretko jedina aktivnost kojom se deca i mladi aktivno bave, te problem sporta i sportskih klubova u ruralnim sredinama zaslužuje posebnu pažnju, a pojedine planirane aktivnosti, kao što su sportske sekcije u školama u ruralnim sredinama, jesu deo rešenja navedenih problema u ovoj oblasti.

SPORT I TURIZAM

Sport i turizam su oblasti koje mogu u uzajamnom odnosu da doprinesu razvoju i imidžu ne samo lokalne zajednice, već i celokupnom razvoju i promociji sportsko rekreativnih programa kod šire populacije.

Turizam i sport su međusobno povezani i komplementarni, i u strateškim dokumentima opština, gradova i republika treba da zauzimaju važno mesto, posebno u planiranju samoodrživih mera za dalji razvoj sporta.

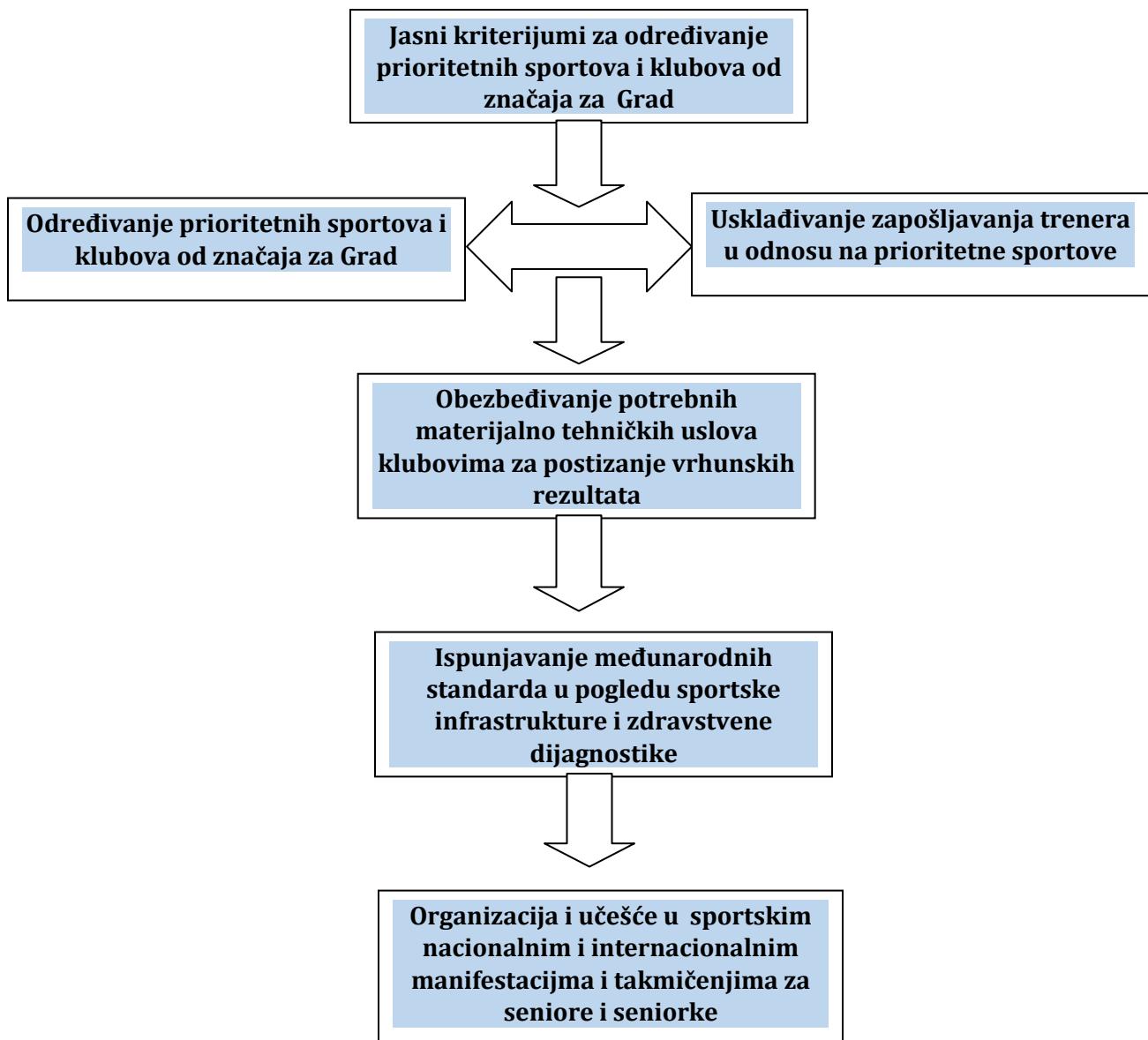
Sport – kao profesionalna, amaterska i rekreativna aktivnost – obuhvata značajan broj onih koji putuju da bi igrali i takmičili se u različitim destinacijama i zemljama. U međunarodnim okvirima, najvažniji sportski dogadjaji, kao što su Olimpijske igre i šampionati postali su sami za sebe moćne turističke atrakcije – dajući veoma pozitivan doprinos turističkom imidžu destinacije domaćina.

Izuzetno je važno podsticati i promovisati sportski turizam jer se na taj način stimuliše investicije u infrastrukturne projekte kao što su putevi, stadioni, sportski kompleksi, hoteli i restorani – projekte od kojih koristi imaju i lokalno stanovništvo i posetioци koji dolaze da ih koriste. A kada je jednom postavljena infrastruktura, ove dve uzajamno korisne grane, turizam i sport, postaju motor održivog privrednog rasta, otvaranja radnih mesta i stvaranja prihoda.

Subotica sa Palićem ima veoma povoljan geografski položaj sa prirodnim resursima, ugled uspešnih sportskih klubova i sportova na međunarodnom nivou, kao što je jedrenje i veslanje, te razvijenu dostupnost i pristupačnost sportskim objektima. Zajedno sa ponudom smeštajnih kapaciteta po povoljnim cenama, i tradicijom kvalitetnog ugostiteljstva, Subotica ima uslove da se razvije u značajan regionalni sportsko turistički centar.

U pogledu sportskog turizma u protekloj 2014. godini ugledniji hoteli kod kojih su odseli timovi na pripremama ili učesnici međunarodnih takmičenja, kao što je na primer Balkanijada su ostvarili značajan promet, oko 30 miliona dinara, a to je izuzetno važno imati na umu kada se planiraju buduće mere razvoja sporta, koje moraju u sebi sadržati planiranje značajnijeg ulaganja u sportsku infrastrukturu u Subotici i na Plaiću, koja može da omogući organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja za seniore, po svim važećim standardima.

KORACI RAZVOJA I UNAPREĐENJA KVALITETNOG I VRHUNSKOG SPORTA

OPŠTI CILJ: Unapređenje uslova za dalji razvoj vrhunskog i kvalitetnog sporta i sportista u Subotici

POSEBNI CILJEVI:

1. Podrška razvoju sportista do vrhunskog rezultata
2. Unapređenje kapaciteta stručnog rada u oblasti vrhunskog i kvalitetnog sporta
3. Razvoj sistema finansiranja u vrhunskom i kvalitetnom sportu
4. Poboljšana zdravstvena zaštita za profesionalne sportiste na teritoriji Grada Subotice

PREDLOG MERA U AKCIONOM PLANU ZA OBLAST: VRHUNSKI I KVALITETNI SPORT

- ✓ Kreiranje jedinstvenog modela za praćenje razvoja i podrške sportistima koji postižu kvalitetne i vrhunske rezultate u takmičarskom sportu kao npr. formiranje odbora za razvoj i analizu programa u vrhunskom i kvalitetnom sportu prema jasno određenim pokazateljima u oblasti rezultata, zdravlja, ekonomije i učešća (broj i kategorije). Odbor bi činili predstavnici vodećih sportskih i drugih institucija i organizacija koji čine sistem sporta u Subotici.
- ✓ Organizovanje i kreiranje posebnih programa koji imaju za cilj efikasnu tranziciju mlađih kategorija
- ✓ Unapređenje modela podrške za sportiste mlađih kategorija kroz stipendiranje i/ili druge načine nagrađivanja.
- ✓ Aktivnosti i podrška klubovima sa vrhunskim sportskim rezultatom (amaterskog i pro.sporta)
- ✓ Utvrđivanje, pa potom i dostizanje odredene kvote registrovanih sportistkinja u narednom periodu (na primer najmanje 50% u odnosu na ukupan broj registrovanih sportista)
- ✓ Kreiranje evidencije licenciranih trenera u vrhunskom kvalitetnom sportu na teritoriji Grada Subotice.
- ✓ Stručno usavršavanje i zapošljavanje visokoobrazovanih trenera koji prate aktuelna kretanja u sistemima trenažnog procesa
- ✓ Organizovanje godišnjih skupova i konferencijskih radionica
- ✓ Kreiranje sistema nadzora i kontrole sportskih klubova i sportskih škola, u pogledu angažmana nestručnog kadra
- ✓ Utvrđivanje kriterijuma za izdvajanje klubova/sportova koji imaju važnost i poseban značaj za grad
- ✓ Izdvajanje klubova/sportova koji imaju važnost i poseban značaj za grad po jasno utvrđenim kriterijumima
- ✓ Posebni podsticaji i podrška za sportske klubove i razvoj sportskih programa u ruralnim sredinama
- ✓ Izdvajanje bazičnih sportova (atletika, gimnastika, plivanje) radi obezbeđivanja osnovnih uslova za rad ovih disciplina
- ✓ Podizanje kapaciteta sportskih klubova za planiranje i upravljanje projektima koje će omogućiti apliciranje za sredstva od strane Pokrajine, Republike i EU fondova koje će postepeno doprineti finansijskom osamostaljivanju klubova u budućnosti

- ✓ Medijska promocija i afirmacija potencijalnih donatora za sponzorstva različitog tipa sa ciljem razvoja društveno odgovornog ponašanja
- ✓ Obezbediti dodatne uslove za povećanje finansijskih sredstava za vrhunski i kvalitetni sport kroz podsticanje društveno odgovornog ponašanja privrednih subjekata koji ostvaruju dobit od održanih sportskih manifestacija
- ✓ Podsticanje saradnje sportskih klubova sa školskim sportom, posebno u oblasti ranog prepoznavanja talenata
- ✓ Promocija i razvoj sportskog turizma u Gradu Subotici
- ✓ Unapređenje uslova za razvoj sportista sa invaliditetom za učešće i postizanje rezultata u kvalitetnom i vrhunskom sportu
- ✓ Obezbeđivanje sredstava za 2 sportska lekarom na nivou Grada Subotice za obavezne periodične preglede profesionalnih sportista, učenika u školskim takmičenjima i učesnika takmičenja u radničkom sportu.

ŠKOLSKI SPORT

„Fizičko vaspitanje predstavlja osnovu školskog sporta. Školski sport i školsko fizičko vaspitanje su međusobno povezani mnogostrukim i složenim vezama i međusobno se dopunjaju, deleći zajedničke temeljne ciljeve: doprinos zdravlju i skladnom razvoju ličnosti. Fizičko vaspitanje omogućava učenicima da steknu bazične kretnje veštine i neophodna znanja, formiraju pozitivne stavove prema fizičkoj aktivnosti i sportu, pripremajući ih za aktivan način života. Bavljenje školskim sportom omogućava deci i mladima da kroz takmičenja različitog nivoa unaprede svoje motoričke kompetencije, socijalne veštine i samopoštovanje i može predstavljati prelaz ka bavljenju sportom u sportskim klubovima, orijentisanim na postizanje vrhunskog sportskog rezultata.“¹²

Osnovna uloga školskog sporta je da svim učenicima, bez obzira na uzrast, pol, sposobnosti i druge razlike, omogući učestvovanje u sportskim aktivnostima i tako doprinese fizičkom i mentalnom zdravlju i razvoju i podstakne učenike na bavljenje sportom u školi i na taj način doprinese formiranju aktivnog životnog stila kod mlađih.

Zakon o sportu (2011) u članu 143. na sledeći način definiše školski sport: „Školski sport, u smislu ovog zakona, obuhvata organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti u oblasti školskog fizičkog vaspitanja, uključujući i školska sportska takmičenja, koja se sprovode u okviru školskog sistema u skladu sa nastavnim planom i programom, utvrđenim u skladu sa zakonom“.

Školski sport treba da doprinese unapređenju javnog zdravlja, bude baza za omasovljavanje i razvoj sporta u opštini i spona između škola, sportskih klubova i udruženja. Školski sport u prvi plan ističe participaciju i visok nivo aktivnosti svih učesnika uz korišćenje inkluzivnih strategija koje svim učenicima omogućavaju da dožive uspeh.

U nastavnim programima i planovima postoje planovi za realizaciju slobodnih aktivnosti, koje podrazumevaju osnivanje sportskih sekcija i/ili školskih ekipa, u skladu sa potrebama i afinitetima učenika, i to je zadatak nastavnika fizičkog vaspitanja. Svaka škola ima obavezu da organizuje unutarškolska takmičenja .

Školski sport ima važnu ulogu u uključivanju učenika u proces aktivnog bavljenja sportom, ali moraju se imati u vidu razvojne potrebe dece, i da je školski sport, pre svega prilika za razvoj zdravih životnih navika, pa potom eventualno oblast selekcije za budući angažman u vrhunskom sportu.

Evropska povelja o sportu (European Sports Charter; 1992, 2001) predstavlja niz mera koje za cilj imaju da svakom pojedincu omoguće da učestvuje u sportu, uključujući i obezbeđivanje mogućnosti za sve mlade ljude da imaju nastavu fizičkog vaspitanja i da steknu bazične sportske veštine. Član 5. ove Povelje odnosi se na preduzimanje odgovarajućih koraka sa ciljem razvoja fizičke kondicije, sticanja bazičnih sportskih veština i podsticanja bavljenja sportom mlađih, posebno:

- obezbeđujući da su programi i objekti za sport, rekreaciju i fizičko vaspitanje dostupni svim učenicima, kao i odgovarajuće vreme;
- obezbeđujući obuku kvalifikovanih nastavnika u ovoj oblasti u svim školama;
- obezbeđujući odgovarajuće mogućnosti za nastavak bavljenja sportom nakon obavezognog obrazovanja;
- podstičući razvoj odgovarajućih veza između škola ili drugih obrazovnih ustanova, školskih sportskih klubova i lokalnih sportskih klubova;
- facilitirajući i razvijajući korišćenje sportskih objekata od strane škola i lokalne zajednice;

---

¹² Izvor: Citat, str.7: Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu: Strategija razvoja školskog sporta (2013)

- podstičući klimu mišljenja gde roditelji, nastavnici, treneri i lideri stimulišu mlade ljude da redovno fizički vežbaju;
- obezbeđujući edukaciju iz sportske etike za učenike od osnovne škole pa nadalje.

U analizi problema u ovoj oblasti, najčešće se navodi da postoji mali broj sekcija u odnosu na pre 20tak godina, i da je rad tih sekcija u nekim slučajevima nesistemizovan. Prema podacima iz tog perioda¹³ u tzv. sportskim sekcijama bilo je aktivno između 10-12% školske omladine, dok danas malo koja škola ima redovno organizovane sekcije, pa se sportom u školama redovno bavi jedva 3-5% učenika.

Prepoznati su i materijalno-tehnički uslovi koji su zajednički problem u svim oblastima sporta, pa tako i u ovom. Većina učesnika u radnoj grupi se slaže da postoji manjak učešća dece u fizičkim i sportskim aktivnostima, i jedan od problema se navodi postojanje svega 2 časa nedeljno fizičkog vaspitanja za decu mlađeg osnovno školskog uzrasta.

Takođe, ono što je veoma važno jeste nedostatak uslova i nedovoljan angažman nastavnika i trenera u ruralnim sredinama, gde školski sport predstavlja jednu od retkih, ako ne i jedinu mogućnosti učenicima sa sela da budu uključeni u sportske aktivnosti. Izuzetno je važno da se u školama uključi što veći broj učenika, a to će biti moguće ukoliko se poveća broj vannastavnih sportskih aktivnosti i na adekvatan način stimulišu pedagoški i sportski radnici.

Ono što opterećuje školski sport sa druge strane, jeste velik broj obaveznih takmičenja u kojima škole moraju da učestvuju od školskog, gradskog, okružnog i međuokružnog i republičkog prvenstva. Pri analizi problema u ovoj oblasti izdvojila se potreba za boljom institucionalnom saradnjom i komunikacijom, jer se jedni te isti učenici pojavljaju na svim nivoima takmičenja.

Neophodno je staviti akcenat na povećanje broja sekcija i takmičenja unutar i između sekcija gde bi učenici, bez obzira na predispozicije za bavljenje sportom, svi učestvovali. Bitno je naglasiti i da su ta takmičenja, koja bi bila organizovana i u gradskim i u ruralnim sredinama, važan prioritet i način za omasovljavanje broja dece u školskom sportu.

Pored povećanja broja učenika koji se bave sportom kroz sekcije, potrebno je raditi i na omasovljavanju učešća učenica, što je u skladu sa podacima o nedovoljnem učešću devojčica i u skladu sa merama za povećanje učešća sportistkinja i žena u sportu generalno.

Gradska školska takmičenja: 1.771	Liga SU šampiona: 530	"Sportske igre mладих" 364			
Atletika	384	Mali fudbal	220	Mali fudbal	168
Mali fudbal	354	Odbojka	156	Basket 3:3	82
Odbojka	247	Rukomet	92	Između dve vatre	54
Plivanje	240	Košarka	72	Atletika	38
Rukomet	172			Kejdžbol	22
Košarka	167				
Male olimpijske igre	96				
Stoni tenis	59				
Gimnastika	51				
Streljaštvo	1				

Na školskim prvenstvima na nivou grada kao i na takmičenjima u organizaciji Grada Subotice, u školskoj 2013/2014. godini učestvovalo je 2.665 učenika

¹³ Izvor: Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Izveštaj o stanju sporta u AP Vojvodine (2007)

Školski sport tj. sportska takmičenja učenika se nalaze u ingerenciji Ministarstva prosvete, Saveza za školski sport i olimpijsko vaspitanje Srbije i Saveza za školski sport Vojvodine.

Lokalna samouprava Grada Subotice organizuje i podržava takmičenja u školskom sportu na gradskom nivou, i učestvuje u organizaciji i sprovođenju programa koji su važni za podizanje kvaliteta školskog sporta na lokalnu, posebno u podsticanju rada sekcija kako u gradskim, tako i u školama koje pripadaju ruralnim sredinama, te u promovisanju koncepta da se školska takmičenja trebaju održavati uključivanjem što većeg broja učenika iz školskih sekacija.

Zajedno sa nadležnim institucijama, Lokalna samouprava može da kreira i sprovodi pojedine mere koje se tiču usvajanja odluka o prioritetima ili sufinansiranju određenih programa u školskom sportu, a u većem delu planiranja Grad se može uključiti kao partner republičkom ministarstvu u sprovođenju Republičke strategije na lokalnu.

KORACI RAZVOJA I UNAPREĐENJA ŠKOLSKOG SPORTA

OPŠTI CILJ: Unapređenje školskog sporta na teritoriji grada Subotice

POSEBNI CILJEVI:

1. Unapređenje partnerstva sa nadležnim republičkim ministarstvima i pokrajinskim sekretarijatom radi poboljšanja materijalno-tehničkih uslova za realizaciju školskog sporta na teritoriji grada Subotice
2. Kreiranje uslova za veće učešće dece i mladih u školskom sportu
3. Podrška Grada Subotice u realizaciji i unapređenju predškolskog i školskog sporta sa naglaskom razvoja ruralnih sredina kao i sa osobama sa smetnjom u razvoju
4. Negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod dece i mladih na sportskim terenima i pored njih.

PREDLOG MERA ZA AKCIONI PLAN ZA OBLAST: ŠKOLSKI SPORT

- ✓ Učešće Lokalne samouprave u partnerskim projektima koji podrazumevaju planiranju izgradnje, sanacije i adaptacije zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog sporta
- ✓ Učešće Lokalne samouprave u opremanju škola funkcionalnim spravama i rekvizitima prema prethodno utvrđenim prioritetima
- ✓ Izrada anketnog istraživanja o interesima i potrebama dece u pogledu vrste sportskih aktivnosti sa kojima bi se hteli baviti u školama i izrada programa na osnovu postojećih resursa i izveštaja o interesima dece
- ✓ Ohrabrvanje školske uprave i direktora škola u oblasti većeg angažmana nastavnika u organizaciji i sprovođenju sekcija
- ✓ Podsticanje dodatnog angažmana stručnjaka i nastavnika za omasovljavanje školskog sporta i donošenje plana za ostvarivanje principa „Jedan učenik – jedna sekcija“
- ✓ Realizacija većeg broja sekcija i uvodenje nastavnog izbornog predmeta SPORT u niže razrede osnovne škole
- ✓ Podsticanje stručnog usavršavanja nastavnika, organizacija stručnih tribina i seminara na temu školskog sporta, saradnja sa sportskim klubovima pri izradi programa, uspostavljanje sistema za rano prepoznavanje talentovanih učenika, usmeravanje i praćenje njihovog sportskog razvoja, osiguravanje sredstava za stručnjake koji će voditi sportske sekcije i aktivnosti za učenike koji nisu takmičarskom sportu i procesu selekcije, uključivanje većeg broja škola u projekat „Sport u škole“
- ✓ Planiranje programa predškolskog i školskog sporta sa osvrtom na ruralne sredine, i uspostavljanje procedura za praćenje i realizaciju programa na teritoriji Grada, posebno u ruralnim sredinama i sa osobama sa smetnjama u razvoju

- ✓ Omogućavanje većem broju dece u ruralnim sredinama da se aktivno bave sportom u školama kroz podsticanje nastavnika za realizaciju sportskih sekacija, adaptaciju terena na otvorenom i organizacijom takmičenja i turnira
- ✓ Uključivanje svih relevantnih činioца školskog sporta na lokalnu promociju negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod dece i mladih na sportskim terenima i pored njih uz medijsko praćenje
- ✓ Razvijanje školskih politika koje se eksplisitno bave sportskim ponašanjem i fer plejom
- ✓ Podsticanje punopravnog učestvovanja učenika sa smetnjama u razvoju/ invaliditetom u školskom sportu, u različitim ulogama (takmičari, sudije, tehnička lica)

SPORT ZA SVE I SPORT ZA OSOBE SA INVALIDITETOM

Bavljenje sportom mora biti humano, slobodno i dobrovoljno, zdravo i bezbedno, u skladu sa prirodnom sredinom i društvenim okruženjem, fer, tolerantno, etički prihvatljivo, odgovorno, nezavisno od zloupotreba i ciljeva koji su suprotni sportskom duhu i dostupno svim građanima pod jednakim uslovima bez obzira na uzrast, nivo fizičkih sposobnosti, stepen eventualne invalidnosti, pol i drugo lično svojstvo. U članu 4. Zakona o sportu¹⁴ ističe se da *svako ima pravo da se bavi sportom*.

Redovna fizička aktivnost je osnov za očuvanje i unapređenje zdravlja, a Sport za sve prepoznaju kao osnovno sredstvo u realizaciji tih ciljeva. Javno zdravstvene aktivnosti u cilju promocije zdravih stilova života i pružanje mogućnosti svim građanima da se bave sportskim aktivnostima, jedan je od prioritetnih zadataka svake države, te i lokalne samouprave.

Sport za sve kao pokret civilnog društva pruža mogućnost bavljenja sportom čitavoj populaciji građana i sprovodi preporuke da se sportske aktivnosti realizuju tokom cele godine i to najmanje dva puta nedeljno. Sport za sve je sredstvo u stvaranju jake i radno sposobne nacije (smanjenjem troškova lečenja, produžetak radnog veka, boljeg i zadovoljnijeg radnika i građanina...)

Rekreativno bavljenje sportom, ono kojim se bave statistike i ono koje govori u prilog razvijenosti svesti jednog društva ili pak ono koje je u skladu sa standardima i preporukama EU je ono rekreativno bavljenje sportom koje se realizuje: redovno (minimum jednom nedeljno), po kvalitetnim programima, pod vodstvom stručnih lica, na za to adekvatnim sportskim objektima i uz adekvatnu lekarsku kontrolu.

Stanje jedne nacije u pogledu sporta se ogleda u tome koliko ta zemlja brine o svakom građaninu i stvaranju uslova da se svi bave sportom. Prihvatanje zdravog životnog stila koji podrazumeva fizičku aktivnost, zdrav način ishrane i izbegavanje pušenja, može prevenirati pojavu oboljenja ili olakšati lečenje. U promociji fizičke aktivnosti značajna je koordinisana akcija svih sektora društva.

Sportska rekreacija je usmerena na primenu raznovrsnih sportsko rekreativnih aktivnosti, koje su usaglašene sa nivoom sposobnosti, zdravstvenim stanjem, polnim i uzrasnim karakteristikama, vrstom i karakterom posla na radnom mestu, sa subjektivnim potrebama i interesima pojedinca. Suština i cilj sportske rekreacije jeste da omogući optimalne uslove i mogućnosti savremenom čoveku da putem raznovrsnih sportsko rekreativnih aktivnosti zadovolji svoju biopsihosociološku potrebu za kretanjem i igrom; sadržajnije kulturnije i kreativnije provodi slobodno vreme; čuva i unapređuje zdravlje, održava vitalnost, životni i radni opšti optimizam, održava i unapređuje svoje opšte-fizičke, funkcionalne i radne sposobnosti, produžava aktivni vek i kreativnost do duboko u starost.

Nedovoljna fizička aktivnost direktno utiče na smanjivanje fizičke sposobnosti, a time i na smanjivanje radne sposobnosti i sposobnosti za obavljenje svakodnevnih životnih obaveza, ali i sposobnosti za uživanje u raznovrsnim aktivnostima slobodnog vremena.

Organizovane sportsko rekreativne aktivnosti u Subotici se odvijaju još od osnivanja Sokolskog društva, koje posle drugog svetskog rata funkcioniše kao Društvo za telesno vaspitanje "Partizan", te kasnije menja naziv u Opštinski savez za sportsku rekreaciju Partizan, a 2009. usaglašava naziv sa opšte prihvaćenim nazivom na državnom nivou u Gradski savez "Sport za sve" Subotice.

Sport i rekreacija zaposlenih u Vojvodini i Subotici odvija se kroz niz aktivnosti i manifestacija još od 1975., kada je održana prva Olimpijada radnika Vojvodine. Sport i rekreacija zaposlenih u Subotici, do sada, odvijao se najvećim delom u organizaciji sindikalnih organizacija u skladu sa mogućnostima i entuzijazmom.

Funkcionisanje sporta zaposlenih Subotice se realizuje kroz dnevnu rekreaciju (aktivna pauza u toku rada), rekreaciju u toku nedelje, mesečnu rekreaciju (rekreacija kao unapređenje zdravlja) i takmičenja po sportsko rekreativnim granama i u

---

¹⁴ Zakon o sportu: Republika Srbija (2011)

raznim nivoima takmičenja (lige, kupovi na lokalnom, opštinskom, regionalnom nivou), na Olimpijadama, festivalima i drugim takmičenjima, koja predstavljaju nastavak ili produžetak rekreacije koja se odvija kontinuirano. Sa privatizacijom radnih organizacija smanjuje se broj poslodavaca koji daju podršku rekreativnim aktivnostima svojih radnika, koji i dalje žele da se bave rekreacijom. Lekarske preglede koji su obavezni u sistemu SORV-a na kraju sami zaposleni moraju da finansiraju, a često i da sami za sebe snose troškove takmičenja. Broj radnika koji iskazuju želju za rekreacijom je ostao nepromenjen, ali zbog poslovnih obaveza često nisu u mogućnosti da i pored dobre volje učestvuju na radničkim takmičenjima.

U Subotici i regionu Severna Bačka do sada u sistemu radničkog sporta ima 265 registrovanih takmičara i 34 organizacije i njihov broj se stalno povećava. Svi oni su evidentirani u informacionom sistemu Sporta za sve Vojvodine.

Sportsko rekreativni programi i manifestacije, koji su se realizovali do sada preko Gradskega saveza „Sport za sve“ Subotice, a sprovode ih isključivo stručna lica u oblasti sportske rekreacije (profesori fizičkog vaspitanja; diplomirani, viši i oprativni organizatori sportske rekreacije); „Časovi rekreacije za žene“, Trim staze-vežbamo zajedno, Dan izazova, Dan pešačenja, Move week, Trim biciklom Subotica -Palić, roleri i klizanje za decu i odrasle,košarka za dečake OŠ,plivanje, Radničke sportske igre, Sportstki dan u preduzeću, Aktivna pauza u procesu rada, Pomoći u realizaciji zdravstveno preventivnog odmora radnika, Susreti mesnih zajednica Subotice, Susreti MZ Vojvodine, Seoske igre Srbije, Festivali sportske rekreacije,Takmičenja u okviru Sportske olimpijade radnika Vojvodine (opštinska i regionalna takmičenja u 18 disciplina) ; Kup Vojvodine; Susreti Regionala..)

Podaci govore da se redovnim sportskim aktivnostima, kontinuirano tokom godine, bavi veoma mali broj odrasle populacije, a uzrasna struktura je uglavnom preko 35 godina. Sportom i sportskom rekreacijom se više bave muškarci nego žene. Žene u sportsko rekreativnim aktivnostima Subotice nisu zastupljene u dovoljnoj meri, iako su vežbovne aktivnosti bile dostupne svim kategorijama ženskog pola, kao što su “Aerobik za žene“ i ”Trim Staza- vežbajmo zajedno“. Prema dostupnim podacima, žene se najčešće bave pešačenjem i vožnjom bicikla.

Što se tiče mladih od 15 do 19 godina, jednom nedeljno se bavi sportom 13% od ukupno ispitanih u istraživanju (2013) sprovedenom za potrebe izrade Lokalnog akcionog plana za mlade. Mladi koji se ne bave sportom navode nedostatak finansijskih (26%) za članarine i opremu, kao osnovni razlog za nebavljenje sportom.

Prema istraživanju o učešću stanovnika Vojvodine u sportu za sve (2007.), kao najveći nedostatak u lokalnoj sredini, ispitanci su naveli nedostatak objekata za rekreaciju (zatvoreni bazeni, otvoreno klizlište, bolje opremljeni fitnes i wellness centri.), zatim raznovrsnije kvalitetne programe i specijalizovane programe namenjene licima sa invaliditetom. Kao najčešću rekreativnu aktivnost ispitanci su naveli šetnju (29,8%), zatim fudbala (13,5%) i trčanje (12,5%), dok su svi drugi sadržaji daleko manje zastupljeni.

Prema izveštaju radne grupe, najveći problem za realizovanje svih planiranih programa aktivnosti u domenu sportske rekreacije Subotice vezan je za finansiranje realizaciju istih, usled čega se smanjila dostupnosti sportsko rekreativnim sadržajima.

Uzimajući u obzir da je jedan od karakterističnih fenomena čoveka modernog doba smanjenje obima dnevnih aktivnosti i nedostatak adekvatnih fizičkih opterećenja koje realizuje u toku dana (nedostatak kretanja) trebalo bi obratiti posebnu pažnju na promociju i unapređenje zdravlja koje se realizuju adekvatnim i kontinuiranim bavljenjem rekreacijom kroz 3 osnovna pravca sportsko rekreativnih aktivnosti:

1.samoinicijativne sportsko rekreativne aktivnosti-časovi rekreacije po slobodnom izboru programu od strane učesnika(putovanje, vožnja bicikla, različite igre i sportsko rekreativne aktivnosti koji se upražnjavaju samoinicijativno u kruzlu članova porodice, poznanika, prijatelja..)

2.usmerene ili poluorganizovane sportsko rekreativne aktivnosti na koje građene upućuju organizacije za sportsku rekreaciju i pružaju im potrebna stručno-metodska uputstva i savete kako, gde i kada da vežbaju

3.organizovane sportske rekreativne aktivnosti- časovi rekreacije koje programiraju, organizuju i neposredno stručno vode organizacije i institucije za sportsku rekreaciju (masovni oblici rekreacije). Organizovane sportsko- rekreativne aktivnosti nesumnjivo daju najveće pozitivne efekte jer se odvijaju pod neposrednim vodstvom stručnjaka i uz odgovarajuću medicinsku i drugu kontrolu.

Organizacioni oblici sportske rekreacije :

1) u mestu stanovanja:

-oblici rada u kući

-redovni i povremeni časovi sportke rekreacije po programu organizatora.

-redovni i povremeni časovi sportke rekreacije po slobodnom izboru programa od strane učesnika

-sportsko rekreativna takmičenja

-izleti ture logorovanja i drugi kraći i duži boravci u prirodi

- kursevi za obuku početnika u pojedinim sportskim granama i disciplinama

- takmičenja koja imaju za cilj proveru psihofizičke kondicije

- samoinicijativni, individualni ili grupni časovi rekreacije (samorekreacija)

2.) na radnom mestu

-časovi rekreacije u okviru redovne pauze u toku rada

-časovi rekreacije u okviru posebne pauze u toku rada

SPORT ZA OSOBE SA INVALIDITETOM

Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije (WHO), čak 10% svetskog stanovništva čine osobe sa invaliditetom, a sličan procenat je i u lokalnim sredinama. Sport za sve, u okviru svoje oblasti obuhvata i sport osoba sa invaliditetom, te je i ovoj temi važno posvetiti pažnju pri analizi stanja.

Institucije koje organizuju sport za osobe sa invaliditetom u Srbiji:

- Paraolimpijski komitet Srbije (POKS)

- Sportski savez invalida Srbije (SSIS)

- Sportski savez invalida Vojvodine (SSIV)

- Opštinske organizacije registrovane za sport i rekreaciju invalida

- Sportska društva, klubovi i sekcije

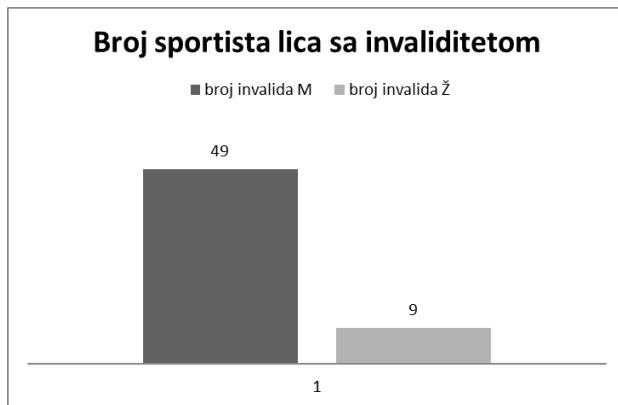
- Osobe sa invaliditetom koje se samostalno bave sportsko-rekreativnim aktivnostima

Sportski savez invalida Srbije (SSIS) okuplja 33 organizacije iz uže Srbije i 11 organizacija iz Vojvodine. Sportski savez invalida Srbije organizuje državna prvenstva za sve kategorije invalidnosti u sledećim disciplinama: plivanje, kuglanje, atletika, sportski ribolov, stoni tenis, streljaštvo vazdušnim i MK oružjem, šah i golbal.

Sport za osobe sa invaliditetom je najviše usmeren na takmičarski sport, a u manjem obimu je razvijena rekreacija kao oblik bavljenja sportom. Prema podacima iz analize stanja sporta u AP Vojvodini osobe sa invaliditetom često nemaju u matičnoj organizaciji informaciju o tome gde, kome, kada i kako da se obrati ukoliko želi da se bave sportsko rekreativnom aktivnosti.

U Subotici postoji 3 registrovana sportska kluba za osobe sa invaliditetom, 1 udruženje za sport i rekreaciju invalida, i ukupno 42 registrovanih i 16 aktivnih (koji nisu registrovani) sportista sa invaliditetom.

Slika 5: Broj sportista lica sa invaliditetom (Sportski savez)

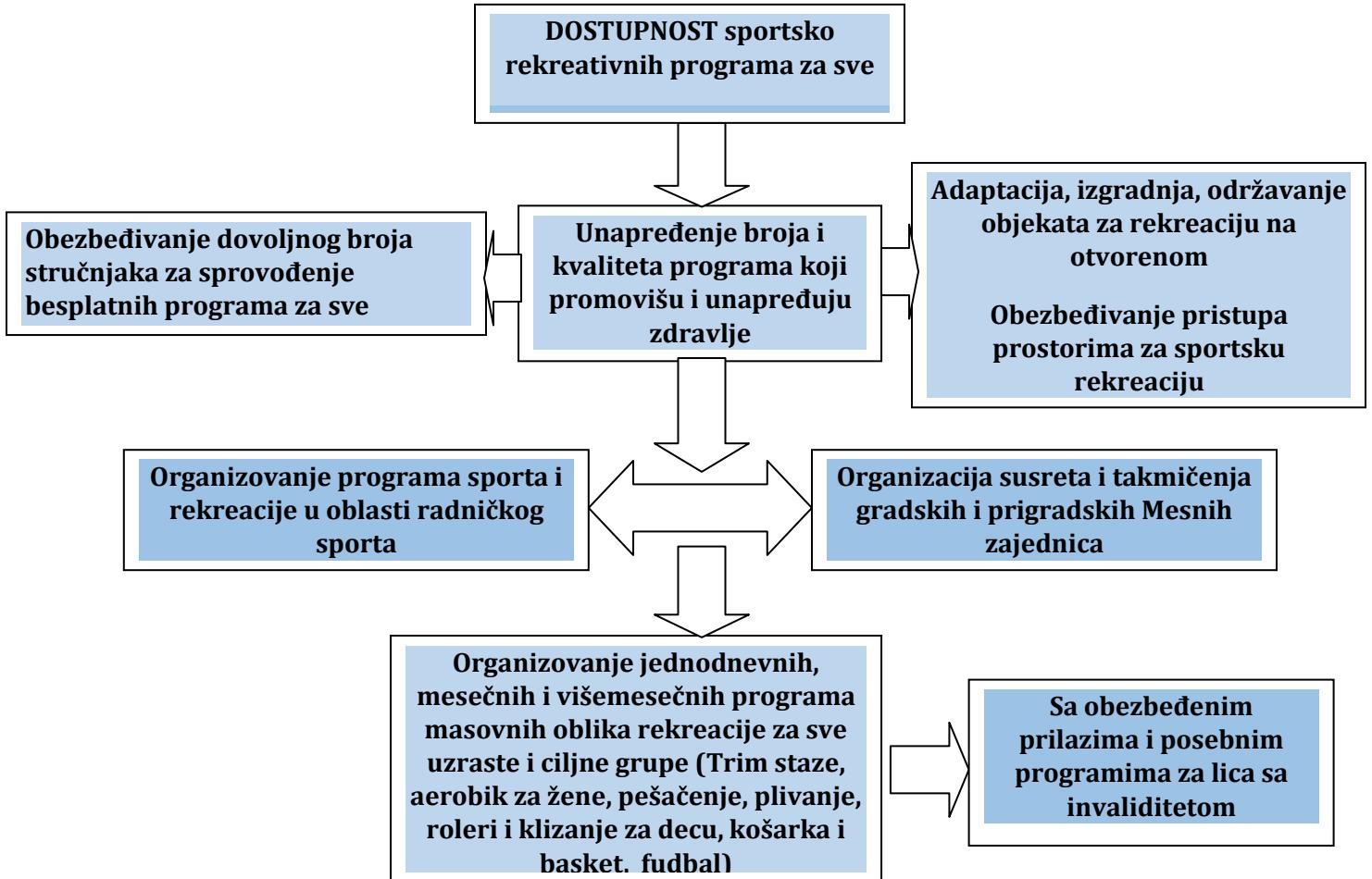

Klubovi i sportisti iz ove oblasti u Subotici, u okviru radne grupe su predočili probleme koji se najviše tiču nedovoljnih finansijskih sredstava (svega 0,5% od ukupnog iznosa za sport izdvajanja iz budžeta Grada Subotice), zatim nedovoljno razvijeni uslovi za razvoj profesionalnih i vrhunskih sportista sa invaliditetom, te generalno problemi sa uslovima za održavanje treninga u različitim sportskim disciplinama.

U našoj zemlji ne postoji specijalizovani sistem kategorizacije usmeren ka sportskim zahtevima osoba sa invaliditetom, tako da svaki takmičar sam pribavlja rešenje o invalidnosti. Na osnovu ovog rešenja, sportisti sa invaliditetom se razvrstavaju u sledeće kategorije: paraplegija, kvadriplegija, amputacija donjih ekstremiteta, amputacija gornjih ekstremiteta, opšta kategorija (ne postoji minimum ili vidljivo telesno oštećenje). U specifičnim sportskim disciplinama, kao što su košarka u kolicima (paraplegija, paraliza, parapareza i amputacija donjih ekstremiteta) i golbalu (slepi i slabovidi) kategorizacija je drugačija.

Opštinske organizacije, registrovane za sport i rekreaciju invalidnih osoba, u većini slučaja nemaju specijalistički osposobljeno stručno lice čiji je zadatak da organizuje, osmisli i sprovodi plan i program rada. Pored toga, naveden je i problem neadekvatnih sportskih objekata na otvorenom i nedostatak rekvizita prilagođenih osobama sa invaliditetom, što je usko povezano sa nedovoljnim finansiranjem ove oblasti.

KORACI RAZVOJA I UNAPREĐENJA SPORTA ZA SVE

OPŠTI CILJ: Povećan obuhvat bavljenja sportom u svim segmentima stanovništva posebno dece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih.

POSEBNI CILJEVI:

1. Podsticanje i jačanje svesti o važnosti redovne fizičke aktivnosti
2. Poboljšanje materijalno tehničkih uslova za rekreaciju u cilju dostupnosti svim građanima
3. Kvalitetna realizacija programskih aktivnosti sporta za sve u Gradu Subotici
4. Unapređenje sporta za osobe sa invaliditetom

PREDLOG MERA ZA AKCIIONI PLAN ZA OBLAST: SPORT ZA SVE

- ✓ Podsticanje šireg stanovništva na aktivno bavljenje sportom kroz medijsku promociju, i popularizaciju sportsko rekreativnih aktivnosti i zdravih načina života
- ✓ Izrada izveštaja o stanju sportsko rekreativnih programa i dostupnosti za sve
- ✓ Izgradnja, obeležavanje i održavanje staza za šetnju, postojećih trim staza, staza zdravlja, javnih vežbališta na otvorenom, trenažnog bazena, postojećih staza za bicikle i rolere, skejt parkova, poligona za rolere i BMX
- ✓ Obezbeđivanje pristupa prostorima za stalne sportsko rekreativne programe za sve uzraste
- ✓ Opremanje objekata za rekreativno bavljenje sportom sportskim spravama i rezervima
- ✓ Stručno usavršavanje i angažman dovoljnog broja stručnih saradnika za realizaciju besplatnih programa sporta i rekreacije
- ✓ Organizovanje programa sporta i rekreacije u oblasti radničkog sporta (dnevna, mesečna, sportske olimpijade radnika)
- ✓ Organizovanje jednodnevnih programa sporta koji promovišu zdrav način života kao što su Nedelja pokreta, Dan izazova, Dan pešačenja, Trim biciklom, „Street takmičenja, i jednodnevni susreti prigradskih i gradskih Mesnih zajednica
- ✓ Organizovanje višemesečnih programa masovnih oblika rekreacije za sve uzraste (Trim staze, aerobik za žene, pešačenje, plivanje, roleri i klizanje za decu, košarka i basket, fudbal itd.)
- ✓ Podsticanje mesnih zajednica na veće uključivanje i organizovanje besplatnih takmičarskih programi u sportu za sve
- ✓ Obezbeđivanje lekarske kontrole zdravstvenog stanja učesnika sportsko- rekreativnih programa. Posebno pre početka vežbanja
- ✓ Obezbeđivanje prilaza svim sportskim objektima za osobe sa invaliditetom
- ✓ Izrada prioriteta za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom
- ✓ Stručno usavršavanje ljudskih resursa koji se bave realizacijom programa za osobe sa invaliditetom

- ✓ Uključivanje svih relevantnih činioца u sportu za osobe sa invaliditetom na lokalу u promociјu negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti na sportskim terenima i pored njih uz medijsko praćenje

SPORTSKA INFRASTRUKTURA

Osnovni uslov za sprovođenje sportskih aktivnosti je postojanje sportskih objekata, sa neophodnom pratećom sportskom opremom, u zavisnosti od sportske discipline. Sportski objekti mogu biti zatvoreni i otvoreni i u odnosu na namenu mogu se koristiti za treniranje, trčanje, rekreaciju i sl. Oni su veoma važni u realizaciji sportova koji zahtevaju posebnu opremljenost kao što su bazeni, sportske hale, ili sale za fizičko vaspitanje.

Pozivajući se na nacionalnu strategiju razvoja sporta u Srbiji napravljena je generalna klasifikacija sportskih objekata:

- Školski sportski objekti (fiskulturne sale i otvoreni sportski tereni)
- Sportski centri (kompleksi zatvorenih i otvorenih sportskih terena)
- Specijalni sportski objekti (pokrivaju potrebe jednog sporta, npr. fudbalski stadion, razini otvoreni sportski tereni, zgrada veslačkog kluba, itd.)
- Adaptirani prostori za vežbanje.

Analiza stanja infrastrukture u sportu je najviše zasnovana na objektivnom i iskustvenom prikazu postojećeg stanja, te na uočenim nedostacima aktuelne prakse u oblasti upravljanja i korišćenja objekata, posebno sala za fizičko vaspitanje.

Prema postojećim podacima, u Subotici postoji preko 90 sportskih objekata od kojih imamo 29 školskih sala i 30 školskih terena na otvorenom pri osnovnim i srednjim školama, 2 bazena, 1 Gradski stadion i preko 15 otvorenih objekata za sport i rekreaciju, sportske centre, kuglane, streljane, streljište i teniske terene.

U Subotici javno preduzeće JKP Stadion¹⁵ obavlja poslove održavanja i upravljanja sportskim objektima kao komunalnu delatnost pod kojom se podrazumeva naročito:

- uređenje, upravljanje sportskih objekata i terena na način kojim se obezbeđuje nesmetani rad korisnika ovih objekata i terena,
- staranje o opremanju sportskih objekata i terena kao i obezbeđivanje kvalitetnih preduslova za funkcionisanje svih vidova sporta, a sve u skladu sa propisima iz oblasti sporta.

U protekloj 2014. godini, iz budžeta Grada je izdvojeno ukupno 115 miliona dinara, za obavljanje poslova održavanja i upravljanja sportskim objektima JKP Stadion.

Javno preduzeće ima sledeće ogranke:

1. Otvoreni Gradski bazen, Subotica
2. Sportsko rekreativni centar Prozivka
3. Gradsko klizalište
4. Sportski tereni u Prvomajskoj ulici

---

¹⁵ Izvor: JKP Stadion Statut: Službeni list Grada Subotice br.9/13 (2013.)

5. Hala Sportova

6. Strelište

7. Gradski stadion

Treba naglasiti da je u Grad nedavno preuzeo upravljanje nad Gradskim stadionom i predao ga na upravljanje JKP Stadion koji će od sada voditi brigu o ovom objektu, koji je trenutno u vidljivo lošem stanju. Trenutno se izrađuju planovi za neophodne radnje u nameri adaptacije i rekonstrukcije, a prva faza će biti postavka reflektora, a potom i sanacija atletskih staza.

O detaljnog stanju sportskih objekata u Subotici ima malo podataka, odnosno zasada ne postoji digitalna baza podataka o postojećoj infrastrukturi, i u vezi sa tim ne postoji analiza u poslednjih 5 godina kojom se utvrđuje detaljno stanje sportskih objekata i sportske opreme. Analiza je neophodna aktivnost kojom se može utvrditi i iskorišćenost i dostupnost objekata. Iako je finansiranje izgradnje novih objekata veoma otežano, postavlja se pitanje rekonstrukcije postojećih objekata, koje opet nije moguće odrediti bez prethodne analize.

Objekti koji su u dobrom stanju, a spadaju u oblast infrastrukture u Gradu Subotici su sledeći objekti:

- Stonoteniska sala
- SRC Prozivka
- Mini pič fudbalski tereni
- Sala u Tehničkoj školi «Ivan Sarić»
- Tartan trim staza u Dudovoј šumi
- Hala sportova
- Strelište
- Tereni u Prvomajskoj ulici

Objekti, koji prema prema izveštaju nadležnih institucija zahtevaju hitnu adaptaciju i rekonstrukciju, ili finalizaciju radova su:

- Adaptacija Gradskog stadiona za takmičenja u različitim granama sporta, a pre svega dovođenja u funkciju delova stadiona za atletska i fudbalska takmičenja
- Projekat izgradnje krova za klizalište
- Finalizacija realizacije projekta izgradnje konstrukcije zatvorenog bazena u Dudovoј šumi

Objekti za čijom izgradnjom postoji značajna potreba:

- Multifunkcionalni sportski centar sa pratećim sadržajima
- Centar vodenih sportova na Paliću

U pogledu ostvarivanja dugoročne vizije važno je postaviti izgradnju multifunkcionalnog sportskog objekta, kao prioritet i preduslov za razvoj sportskog turizma u Subotici jer nedostatak adekvatne sportske infrastrukture onemogućava organizaciju međunarodnih takmičenja u vrhunskom sportu. Primer može biti takođe i Centar vodenih sportova na Paliću koji je već uvršten u Master plan Palić, a koji bi omogućio dalji razvoj i međunarodni ugled Grada u pogledu organizacije međunarodnih takmičenja u vodenim sportovima kao što su veslanje i jedriličarstvo.

Generalno, većina objekata koji su pod ovlašćenjem JKP Stadion imaju opremljenu, funkcionalnu i delimično adaptiranu infrastrukturu, što je razumljivo jer imaju direktnu nadležnost i sredstva za upravljanje i održavanje ovih objekata. Međutim, na njoj se takođe mora raditi, ali u skladu sa prioritetnim planovima i resursima Lokalne samouprave za pokretanje projekata izgradnje i rekonstrukcije.

Što se tiče školskih sportskih objekata, u Subotici u osnovnim i srednjim školama postoji 30 sala za fizičko vaspitanja uz koje se nalaze i otvoreni tereni. Veliki problem predstavlja izdavanje školskih sala privatnim klubovima i drugim grupama, bez prethodno utvrđenih procedura i nadležnosti. Time se neretko onemogućava namensko korišćenje školskih sala, a to se pre svega misli na sportske sekcije za decu i mlade unutar tih škola. Važno je da se omogući da u organizaciji programa, prvi termini posle nastave budu sekcije ili da se izdavanje omogući sportovima i klubovima koji su prioritetni, i koji uključuju veći broj zainteresovane dece za njih.

U većini lokalnih samouprava, kao i u Subotici, uočava se nedostatak savremenih dvorana sa opremom za sportsku gimnastiku i atletskih borilišta, što je u direktnoj vezi sa razvojem bazičnih sportova, na primer.

Ono što je važno jeste da postoje projektni planovi za pokrivanje klizališta, i za izgradnju Regionalnog veslačkog regatnog centra na Paliću, te se preporučuje realizacija tih projekata u skorijoj budućnosti, pored napomenutih prioriteta kao što je hitna adaptacija Gradskog stadiona i završetak radova vezanih za bazen u Dudovoј šumi.

OPŠTI CILJ: Poboljšanje uslova za kvalitetno sprovođenje sportskih aktivnosti, koje podrazumeva obezbeđivanje uslova za kvalitetno održavanje, izgradnju i korišćenje sportske infrastrukture u sportskim objektima u Gradu Subotici

POSEBNI CILJEVI:

1. Kreiranje jedinstvene baze podataka o postojećoj sportskoj infrastrukturi na nivou Grada Subotice
2. Utvrđivanje realnog stanja sportskih objekata i opreme u odnosu na standarde EU
3. Razvoj konkretnih planova i kriterijuma za održavanje, izgradnju, upravljanje i korišćenje sportskih objekata
4. Podizanje opštih kapaciteta sportske infrastrukture u Gradu, kao što je rekonstrukcija i obnavljanje, ali izgradnja novih, tehnološki modernih sportskih objekata

PREDLOG MERA ZA AKCIONI PLAN ZA OBLAST: SPORTSKA INFRASTRUKTURA

- ✓ Formirati radnu grupu za praćenje i sprovođenje istraživanja o stanju sportske infrastrukture u Subotici
- ✓ Definisanje istraživačkog postupka i parametara za utvrđivanje realne slike postojećeg stanja sportske infrastrukture u Subotici
- ✓ Prikupljanje i obrada podataka i određivanje prioriteta – Gradski stadion, Bazen u Dudovoj šumi, Klizalište
- ✓ Razmatranje i usvajanje predloga za održavanje, izgradnju, upravljanje i korišćenje objekata na osnovu analiza postojećeg stanja i predloga nadležnih institucija i zainteresovanih strana (JLS, granskih saveza, Republike, pokrajinskih sekretarijata...)
- ✓ Priprema programa izgradnje ili rekonstrukcije sportskih objekata
- ✓ Izrada kratkoročnih i dugoročnih finansijskih planova za izgradnju i adaptaciju
- ✓ Partnerstvo u projektima usmerenih na IPA fondove
- ✓ Realizovati program adaptacije, rekonstrukcije i izgradnje sportskih objekata
- ✓ Evaluacija programa izgradnje sportskih objekata

POVEZANOST SA DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Usklađenost sa republičkom i pokrajinskom Strategijom razvoja sporta

Program za razvoj sporta Grada subotice oslanja se na Strategiju razvoja sporta u Republici Srbiji za period od 2014 - 2018. godine, koja je trenutno u procesu usvajanja od strane Republičke skupštine.

Program razvoja sporta je u potpunosti u skladu sa važećim Zakonom o sportu iz 2011.

Takođe, Program za razvoj sporta Grada i ciljevi Akcionog plana su u skladu sa nacrtom i planom Strategije za razvoj sporta AP Vojvodine, odnosno sadržaj i analiza pojedinih oblasti je utemeljen i na podacima iz analize stanja sporta u AP Vojvodini.

Usklađenost sa Lokalnim akcionim planom za mlade, 2014 - 2018

Program za razvoj sporta u oblasti Sporta za sve predviđa veće učešće mladih u sportsko rekreativnim aktivnostima, a ti prioriteti se poklapaju sa oblastima slobodnog vremena i sporta mladih, kao i slobodno vreme mladih u ruralnim sredinaama u usvojenom Lokalnom akcionom planu za mlade Grada Subotice.

Usklađenost sa Strategijom ekonomskog razvoja Grada Subotice, 2013-2022

Strategija lokalnog održivog razvoja grada Subotice je opšti strateški plan razvoja koji treba da pruži smernice i podsticaje za budući razvoj lokalne zajednice, ali i da bude koristan instrument u prilagođavanju promenljivom okruženju u kome živimo. Vremenski okvir za implementaciju Strategije je od 2013-2022. godine, odnosno 10 godina, a u tom okviru se nalazi i period predviđene realizacije konkretnih mera za razvoj sporta koji doprinosi opštem ekonomskom razvoju u pojedinim segmentima, kao što je sportski turizam na primer.

MEHANIZMI SPROVOĐENJA PROGRAMA ZA RAZVOJ SPORTA GRADA SUBOTICE

U cilju što efikasnije implementacije Programa za razvoj sporta Grada Subotice 2015-2018. biće angažovani svi institucionalni mehanizmi.

Organizacionu, upravljačku i nadzornu funkciju vršiće Član gradskog veća za sport, omladinu i turizam zajedno sa svim ključnim akterima u implementaciji kao što su Sportski Savez Subotice, sportski klubovi i udruženja, Savez za školski sport, nastavnici i profesori fizičkog vaspitanja i ostali akteri koji učestvuju u direktnoj implementaciji Akcioneih planova.

Obezbeđivanje uspeha implementacije planiranih mera Programa za razvoj sporta u velikoj meri zavisi i od podrške lokalne samouprave u vidu planiranja većih sredstava iz budžeta za potrebe realizacije prioritetnih mera.

Značajan korak u praćenju implementacije jeste uspostavljanje institucionalnog tela ili odbora za praćenje i analizu realizacije Programa u svim oblastima sporta prema jasno određenim merljivim socijalnim, ekonomskim i zdravstvenim pokazateljima. Na taj način bi se mogli utvrditi i pratiti pozitivni efekti koji se tiču unapredjenja zdravlja kod dece i mladih u odnosu na njihovo učešće u sportskim aktivnostima ili na primer finansijsko – ekonomski pokazatelji dobiti koju ostvaruju ugostiteljski objekti od sportskih manifestacija što bi bilo neophodno u planiranju i daljem unapređenju strateškog planiranja Grada Subotice u oblasti sporta.

Takođe, pošto je značaj medija u promociji Programa razvoja za sport veoma važan, promocija Programa i strateških mera u sportu uključiće širu javnost putem elektronskih, ali i štampanih medija, jer je podrška medija u implementaciji planiranih aktivnosti veoma značajna i neophodna radi obezbeđivanja podrške šire zajednice i promocije i popularizacije sporta uopšte.

AKCIONI PLANOVI ZA PROGRAM RAZVOJA SPORTA GRADA SUBOTICE

OBLAST: VRHUNSKI I KVALITETNI SPORT ZA PERIOD OD 2015. DO 2018. GODINE**OPŠTI CILJ: Unapređenje uslova za dalji razvoj vrhunskog i kvalitetnog sporta i sportista u Subotici**

POSEBAN CILJ: Podrška razvoju sportista do vrhunskog rezultata					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Poboljšanje sistema selekcije i praćenja razvoja profesionalnih sportista i sportistkinja, posebno kod mlađih kategorija	<p>Kreiranje jedinstvenog modela za praćenje razvoja i podrške sportistima koji postižu kvalitetne i vrhunske rezultate u takmičarskom sportu, kao npr. formiranje odbora za razvoj i analizu programa u vrhunskom i kvalitetnom sportu prema jasno određenim pokazateljima u oblasti rezultata, zdravlja i učešća (broj i kategorije)</p> <p>Organizovanje i kreiranje posebnih programa koji imaju za cilj efikasnu tranziciju mlađih kategorija</p> <p>Podsticanje saradnje sportskih klubova sa školskim sportom, posebno u oblasti ranog prepoznavanja talenata</p>	<p>Kreiran jedinstveni model – dokument.</p> <p>Broj profesionalnih sportista u bazi podataka</p>	Lokalna samouprava, Sportski savez, Sportski klubovi	2015-2018	Budžet
Povećanje ulaganja u razvoj sporta mlađih kategorija radi stvaranja široke kvalitetativne osnove kao uslova daljeg napretka u	<p>Unapređenje modela podrške za sportiste mlađih kategorija kroz stipendiranje i/ili druge načine nagradivanja.</p> <p>Aktivnosti i podrška klubovima sa vrhunskim sportskim rezultatom (amaterskog i pro.sporta)</p> <p>Kreiranje posebnih mera za podsticanje većeg učešća devojčica i žena u vrhunskom i kvalitetnom</p>	<p>Kreiran model podrške za juniore i kadete</p> <p>Kreiran poseban program podrške klubovima</p> <p>Sprovedena analiza i kreirane mere</p>	Lokalna samouprava, Sportski savez, sportski klubovi	2015-2018	Budžet

vrhunskom sportu u Subotici	sportu	za povećanje učešća žena u sportu			
-----------------------------	--------	-----------------------------------	--	--	--

POSEBAN CILJ: Podizanje kapaciteta stručnog rada u oblasti vrhunskog i kvalitetnog sporta.					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Razvijanje sistema podrške za unapređenje i praćenje ljudskih resursa u vrhunskom sportu na teritoriji Grada Subotici.	Kreiranje evidencije licenciranih trenera u vrhunskom kvalitetnom sportu na teritoriji Grada Subotice.	Status profesionalnih zvanja i efikasnost ljudskih resursa	Lokalna samouprava, Sportski savez, sportski klubovi, gradski savezi	2015-2018	Budžet
	Stručno usavršavanje i zapošljavanje visokoobrazovanih trenera u odnosu na sportove od značaja za Grad	Odluka o izmenjenoj sistematizaciji Broj sprovedenih edukacija Broj zaposlenih visokoobrazovanih trenera	Lokalna samouprava, Sportski savez	2015-2018	Budžet i ostali izvori finansiranja
	Organizovanje godišnjih skupova i konferencija.	Broj održanih godišnjih skupova i konferencija.	Lokalna samouprava, Sportski savez	2015-2018	Budžet i ostali izvori finansiranja
	Kreiranje sistema nadzora i kontrole sportskih klubova i sportskih škola, u pogledu angažmana nestručnog kadra.	Formirano telo za praćenje i kontrolu sportskih klubova i sportskih škola.	Lokalna samouprava, Sportski savez	2015-2018	Budžet

POSEBAN CILJ: Unapređenje sistema finansiranja u vrhunskom i kvalitetnom sportu.					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Unapređenje sistema finansijskog planiranja u sistemu takmičarskom sportu radi postizanja vrhunskog rezultata.	Utvrđivanje kriterijuma za izdvajanje klubova/sportova od posebnog značaja za Grad Izdvajanje klubova koji imaju važnost i poseban značaj za grad po jasno utvrđenim kriterijumima Izdvajanje bazičnih sportova (atletika, gimnastika, i plivanje) radi obezbeđivanja osnovnih uslova za rad ovih disciplina Posebni podsticaji i podrška za sportske klubove u ruralnim sredinama, koji postižu rezultate i rade sa mlađim kategorijama	Odluka o utvrđenim kriterijumima Lista klubova od posebnog značaja za Grad Suboticu. Izdvojena lista prioriteta osnovnih uslova za rad bazičnih sportova. Donesen pravilnik o podsticaju sportskih klubova u ruralnim sredinama.	Lokalna samouprava, Sportski savez	2015-2018	Budžet
	Podizanje kapaciteta sportskih klubova za planiranje i upravljanje projektima koje će omogućiti apliciranje za sredstva od strane Pokrajine, Republike i EU fondova.	Broj obuka, broj odobrenih projekata.	Lokalna samouprava, Sportski savez, sportski klubovi	2015-2018	Budžet i ostali izvori finansiranja

	Medijska promocija i afirmacija potencijalnih donatora za sponzorstva različitog tipa sa ciljem razvoja društveno odgovornog ponašanja	Broj sponsorisanih klubova.	Lokalna samouprava, Sportski savez, sportski klubovi, mediji	2015-2018	Budžet i ostali izvori finansiranja
Podsticanje saradnje između oblasti turizma i sporta	Obezbediti dodatne uslove za povećanje finansijskih sredstava za vrhunski i kvalitetni sport kroz podsticanje društveno odgovornog ponašanje privrednih subjekata koji ostvaruju dobit od održanih sportskih manifestacija Promocija i razvoj sportskog turizma u Gradu Subotici i Paliću od strane Lokalne samouprave i uspešnih sportskih klubova Formiranje posebnog nadzornog odbora koji bi utvrdio i pratio ekonomsko privredne pokazatelje uspešnosti promocije sportskog turizma	Broj privrednih subjekata koji vidljivo sprovode društveeno odgovorno ponašanje Povećana godišnja dobit privrednih subjekata vidljiva kroz promet u odnosu na prethodnu godinu Broj održanih priprema i drugih sportskih manifestacija Broj gostiju koji su koristili usluge smeštaja u okviru sportskih manifestacija Formiran poseban nadzorni odbor za praćenje ekonomskih pokazatelja uspešnosti	Lokalna samouprava, mediji, sportski klubovi, turističke organizacije, ugostiteljski objekti	2015 - 2018	Budžet i ostali izvori finansiranja

POSEBAN CILJ: Poboljšana zdravstvena zaštita za profesionalne sportiste na teritoriji Grada Subotice.

AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Razvoj posebne zdravstvene usluge u oblasti vrhunskog i kvalitetnog sporta	Obezbeđivanje besplatne zdravstvene usluge sa 2 sportska lekara na nivou Grada Subotice za obavezne periodične pregledе profesionalnih sportista i sportistkinja i drugih kategorija sportista koji se takmiče u oblasti školskog sporta, i radničkih takmičenja.	2 sportska lekara angažovana od strane LS. Broj besplatnih pregleda i analiza sprovedenih za potrebe sportsko medicinske dijagnostike	Lokalna samouprava	2015-2018	Budžet

POSEBAN CILJ: Unapređenje učešća sportista osoba sa invaliditetom u Subotici u vrhunskom i kvalitetnom sportu					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Podsticanje značajnijeg uključivanja Lokalne samouprave u finansiranje i realizaciju programskih aktivnosti sporta za osobe sa invaliditetom	Obezbedivanje prilaza svim sportskim objektima Izrada prioriteta i preporuka za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom	Obezbeđeni prilazi osobama sa invaliditetom Izrađeni prioriteti za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom	LS	2015 - 2018	Budžet
Unapređenje uslova za razvoj sportista sa invaliditetom za učešće i postizanje rezultata u kvalitetnom i vrhunskom sportu	Stručno usavršavanje ljudskih resursa koji se bave realizacijom programa Plansko održavanje i adaptiranje postojeće sportske infrastrukture Obezbeđivanje besplatnih lekarskih pregleda u okviru sportske ambulante na nivou Grada	Broj stručno usavršenih lica za planiranje i realizaciju programa Izrađeni planovi za održavanje Broj besplatnih pregleda	LS, Savezi, sportska udruženja	2015-2018	Budžet
Negovanje kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod osoba sa invaliditetom	Uključivanje svih relevantnih činioca u sportu za osobe sa invaliditetom na lokalnu promociju negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti na sportskim terenima i pored njih uz medijsko praćenje	Broj uključenih relevantnih činioca u sistemu sporta u promociji navedenih vrednosti	LS, Savezi, sportska udruženja, mediji	2015-2018	-

OPŠTI CILJ: Unapređenje školskog sporta na teritoriji grada Subotice

POSEBAN CILJ: Unapređenje partnerstva sa nadležnim republičkim ministarstvima i pokrajinskim sekretarijatom radi poboljšanja materijalno-tehničkih uslova za realizaciju školskog sporta na teritoriji grada Subotice

AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Učešće Lokalne samouprave kao partneri u projektima izgradnje, sanacije i adaptacije sportskih objekata pri školama	Partnerstvo u izgradnji, sanaciji i adaptaciji zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog sporta	Urađena analiza stanja sportskih objekata pri školama Izrađeni finansijski planovi	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2015 - 2018	Budžet
Učešće Lokalne samouprave kao partneri u projektima opremanja sportskih objekata pri školama	Partnerstvo u opremanju škola funkcionalnim spravama i rekvizitima prema prethodno utvrđenim prioritetima	Urađena analiza stanja sprava i rekvizita Izrađen plan za opremanje	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2015 - 2018	Budžet

POSEBAN CILJ: Kreiranje uslova za veće učešće dece i mladih u školskom sportu

AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Povećanje broja sportskih sekcija i drugih vannastavnih sportskih i rekreativnih aktivnosti u okviru školskog sporta	<p>Izrada anketnog istraživanja o interesima i potrebama dece u pogledu vrste sportskih aktivnosti sa kojima bi se hteli baviti u školama</p> <p>Izrada programa na osnovu postojećih resursa i izveštaja o interesima dece</p> <p>Ohrabrvanje školske uprave i direktora škola u oblasti većeg angažmana nastavnika u organizaciji i sprovođenju sekcija</p> <p>Angažman stručnjaka i nastavnika</p> <p>Donošenje plana za ostvarivanje principa „Jedan učenik – jedna sekcija“</p> <p>Realizacija većeg broja sekcija i uvođenje izbornog predmeta SPORT za decu od 1. do 4. razreda osnovne škole</p> <p>Uključivanje većeg broja devojčica u sekcije i timove u okviru školskog sporta</p>	<p>Izveštaj o interesima dece u oblasti sportskih aktivnosti u školskom sportu</p> <p>Kreiran program</p> <p>Broj angažovanih stručnjaka i nastavnika</p> <p>Urađen plan i ostvareni uslovi za realizaciju programa</p> <p>Povećan broj sekcija i sportskih aktivnosti</p>	Lokalna samouprava, Savez za školski sport	2015 -2018	Budžet
Poboljšanje kvaliteta ponude školskog sporta	<p>Podsticanje stručnog usavršavanja nastavnika i njihovog uključivanja u realizaciju sekcija školskog sporta</p> <p>Organizacija stručnih tribina i seminara na temu školskog sporta</p>	<p>Izrađen plan</p> <p>Broj održanih tribina i seminara</p> <p>Broj sportskih klubova uključenih u programe</p>	Lokalna samouprava, Savez za školski sport	2015 -2018	Budžet

	<p>Saradnja sa sportskim klubovima pri izradi programa</p> <p>Uspostavljanje sistema za rano prepoznavanje talentovanih učenika usmeravanje i praćenje njihovog sportskog razvoja</p> <p>Osiguravanje sredstava za stručnjake koji će voditi sportske sekciјe i aktivnosti za učenike koji nisu takmičarskom sportu</p> <p>Uključivanje većeg broja škola u projekat „Sport u škole“</p>	<p>Uspostavljene procedure i sistem</p> <p>Veći broj škola uključen u projekat „Sport u škole“</p>		
--	--	--	--	--

POSEBAN CILJ: Podrška Grada Subotice u realizaciji i unapredjenju predškolskog i školskog sporta sa naglaskom razvoja ruralnih sredina kao i sa osobama sa smetnjom u razvoju

AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Unapredjenje sistema podrške Lokalne samouprave u realizaciji i unapređenju predškolskog i školskog sporta sa naglaskom razvoja ruralnih sredina kao i sa osobama sa smetnjom u razvoju	Planiranje programa predškolskog i školskog sporta sa osvrtom na ruralne sredine i učešće osoba sa smetnjama u razvoju Uspostavljanje procedura za praćenje i realizaciju programa na teritoriji Grada, posebno u ruralnim sredinama i sa osobama sa smetnjama u razvoju Realizacija sportskih sekcija, adaptacija terena na otvorenom i organizacija takmičenja i turnira Uključivanje nastavnika fizičkog vaspitanja koji će organizovati i voditi školske sekcije u ruralnim sredinama	Uradena analiza i kreirani programi Uspostavljene procedere za praćenje programa Broj uključenih nastavnika na realizaciji programa u ruralnih sredina	Lokalna samouprava, Savez za školski sport	2015 - 2018	Budžet

POSEBAN CILJ: Negovanje kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod dece i mlađih na sportskim terenima i pored njih.

AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Unapredjenje kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod dece i mlađih na sportskim terenima i pored njih	<p>Uključivanje svih relevantnih činioца školskog sporta na lokalnu u promociju negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod dece i mlađih na sportskim terenima i pored njih uz medijsko praćenje</p> <p>Razvijanje školskih politika i procedura koje se eksplicitno bave sportskim ponašanjem i fer plejom, promovišući prave sportske vrednosti</p> <p>Podsticanje punopravnog učestvovanja učenika sa smetnjama u razvoju/ invaliditetom u školskom sportu, u različitim ulogama (takmičari, sudije, tehnička lica)</p>	<p>Broj različitih institucija, medija i organizacija koje su aktivno uključeni u promociju vrednosti</p> <p>Usvojene školse politike i procedure</p> <p>Broj uključenih učenika sa smetnjama u razvoju/ invaliditetom u školskom sportu, u različitim ulogama</p>	Lokalna samouprava, Savez za školski sport, mediji, škole, sportski klubovi	2015 - 2018	Budžet

**OBLAST: SPORT ZA SVE I SPORT ZA OSOBE SA INVALIDITETOM ZA PERIOD OD 2015.
DO 2018. GODINE**

OPŠTI CILJ: Povećan obuhvat bavljenja sportom u svim segmentima stanovništva posebno dece, mlađih, žena, osoba sa invaliditetom i starih.

POSEBAN CILJ: Podsticanje i jačanje svesti stanovništva o važnosti redovne fizičke aktivnosti					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Medijska promocija i popularizacija redovne fizičke aktivnosti u funkciji zdravlja	Organizacija godišnje debate u Skupštini grada o redovnoj fizičkoj aktivnosti i zdravlju Medijske kampanje o potrebi za fizičkim aktivnostima i zdravim načinima života Pokretanje web sajta koji informiše i promoviše programe rekreativnog sporta Uključivanje Kancelarije za mlade u aktivnosti promocije rekreativnih aktivnosti za mlade	Održana godišnja debata Izrađen medija plan Izrađena brošura o zdravom načinu života Funkcionalan web sajt	LS, Gradske savez za Sport za sve, Zavod za javno zdravlje, sportski klubovi i udruženja	2015 - 2018	Budžet

POSEBAN CILJ: Poboljšanje materijalno tehničkih uslova za rekreaciju u cilju dostupnosti svim građanima					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Obezbeđivanje korišćenja postojeće sportske infrastrukture za realizaciju sportskih aktivnosti u oblasti rekreativnih programa	<p>Izgradnja, obeležavanje i održavanje staza za šetnju, postojećih trim staza, staza zdravlja, javnih vežbališta na otvorenom, trenažnog bazena</p> <p>Izgradnja i adaptacija postojećih staza za bicikle i rolere, skejt parkova, poligona za rolere i BMX</p> <p>Obezbeđivanje zatvorenog prostora za stalne sportsko rekreativne programe</p> <p>Opremanje sportskim spravama i rekvizitima</p>	<p>Broj izgrađenih, adaptiranih i opremljenih objekata</p> <p>Izgrađene i adaptirane staze, kao i skejt park, poligon za rolere</p> <p>Besplatan pristup sali/prostoru</p> <p>Obezbedena oprema i rekviziti</p>	<p>Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta</p>	2015 - 2018	Budžet

POSEBAN CILJ: Unapredjenje kvaliteta sportsko rekreativnih programa koji promovišu i unapređuju zdravlje svih stanovnika u Gradu Subotici

AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVNI AKTIVNOSTI	RESURSI
Obezbeđivanje uslova za kvalitetno sprovodenje sportsko rekreativnih programa	Izraditi izveštaj o stanju sportsko rekreativnih aktivnosti u oblasti mesnih zajednica i radničkog sporta Edukacija, licenciranje i angažman stručnih saradnika za realizaciju besplatnih programa Organizacija stručnih tribina i seminara	Izveštaj o stanju sportsko rekreativnih aktivnosti Broj angažovanih licenciranih stručnjaka Broj održanih seminara	LS, Gradske saveze za Sport za sve	2015 - 2018	Budžet
Sprovodenje sportsko rekreativnih programa koji promovišu i unapređuju zdravlje kod svih stanovnika	Organizovanje programa sporta i rekreacije u oblasti radničkog sporta Organizovanje programa rekreacije i takmičenja u Mesnim zajednicama Organizovanje jednodnevnih, mesečnih i višemesečnih programa masovne rekreacije dostupne svima (za decu, mlade, žene, stare i lica sa invaliditetom)	Broj programa koji su pokrenuti, broj učesnika u programima	JLS, Gradske saveze za sport za sve	2015 - 2018	

POSEBAN CILJ: Unapređenje sporta za osobe sa invaliditetom u Subotici u oblasti rekreativnog sporta					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Podsticanje značajnijeg uključivanja Lokalne samouprave u finansiranje i realizaciju programskih aktivnosti sporta za osobe sa invaliditetom	Obezbeđivanje prilaza svim sportskim objektima Izrada prioriteta i preporuka za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom	Obezbeđeni prilazi osobama sa invaliditetom Izrađeni prioriteti za finansiranje sporta osoba sa invaliditetom	LS	2015 - 2018	Budžet
Unapređenje uslova za razvoj sportista sa invaliditetom za učešće i postizanje rezultata u kvalitetnom i vrhunskom sportu	Stručno usavršavanje ljudskih resursa koji se bave realizacijom programa Plansko održavanje i adaptiranje postojeće sportske infrastrukture Obezbeđivanje besplatnih lekarskih pregleda u okviru sportske ambulante na nivou Grada	Broj stručno usavršenih lica za planiranje i realizaciju programa Izrađeni planovi za održavanje Broj besplatnih pregleda	LS, Savezi, sportska udruženja	2015-2018	Budžet
Negovanje kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti kod osoba sa invaliditetom	Uključivanje svih relevantnih činioca u sportu za osobe sa invaliditetom na lokalnu promociju negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti na sportskim terenima i pored njih uz medijsko praćenje	Broj uključenih relevantnih činioca u sistemu sporta u promociji navedenih vrednosti	LS, Savezi, sportska udruženja, mediji	2015-2018	-

OBLAST: SPORTSKA INFRASTRUKTURA ZA PERIOD OD 2015. DO 2018. GODINE

OPŠTI CILJ: Poboljšanje uslova za kvalitetno sprovođenje sportskih aktivnosti, koje podrazumeva obezbeđivanje uslova za kvalitetno održavanje, izgradnju i korišćenje sportske infrastrukture u sportskim objektima u Gradu Subotici

POSEBAN CILJ: Kreiranje jedinstvene baze podataka o postojećoj sportskoj infrastrukturi na nivou Grada Subotice					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Istraživanje o stanju sportske infrastrukture u Gradu Subotici	Formirati radnu grupu za praćenje i sprovođenje istraživanja	Formirana radna grupa	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2015	Budžet
	Definisanje istraživačkog postupka i parametara za utvrđivanje realne slike postojećeg stanja sportske infrastrukture u Subotici	Definisan istraživački postupak	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2015	Budžet
	Prikupljanje i obrada podataka	Izveštaj sa zaključkom o izvršenom istraživanju	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2015	Budžet

POSEBAN CILJ: Razvoj konkretnih planova i kriterijuma za održavanje, izgradnju, upravljanje i korišćenje sportskih objekata					
AKTIVNOSTI	MERE/ZADACI	INDIKATORI AKTIVNOSTI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Analiziranje potreba za brojem i strukturuom sportskih objekata u Gradu Subotici	Razmatranje i usvajanje predloga za održavanje, izgradnju, upravljanje i korišćenje objekata na osnovu analiza postojećeg stanja i predloga nadležnih institucija i zainteresovanih strana (JLS, granskih saveza, AP, pokrajinskih sekretarijata...)	Izveštaj o potrebama i strukturi sportskih objekata	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Sportski savez	2015 - 2018	Budžet i usluge drugih službi i drugi izvori finansiranja
	Priprema programa izgradnje ili rekonstrukcije sportskih objekata	Pripremljen program izgradnje ili rekonstrukcije	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, MOS		Budžet i usluge drugih službi i drugi izvori finansiranja
	Izrada finansijskih planova	Izrađeni finansijski planovi za izgradnju ili rekonstrukciju	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, MOS		Budžet i usluge drugih službi

POSEBAN CILJ: Podizanje opših kapaciteta sportske infrastrukture u Gradu, kao što je rekonstrukcija i obnavljanje, ali izgradnja novih, tehnološki modernih sportskih objekata

AKTIVNOSTI	MERE/ZADA CI	INDIKATOR I AKTIVNOS TI	ODGOVORNA INSTITUCIJA I PARTNERI	ROKOVI AKTIVNOSTI	RESURSI
Sprovođenje programa rekonstrukcije i obnavljanja i izgradnja sportskih objekata	Realizovati program izgradnje sportskih objekata	Realizovan program	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2015 - 2018	Budžet i ostali izvori finansiranja (Međunarodni fondovi, IPA i sl.)
	Evaluacija programa izgradnje sportskih objekata	Izveštaj o realizaciji programa	Lokalna samouprava, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo omladine i sporta	2018	Budžet i ostali izvori finansiranja